

JONSBERGS TIDNING

SOCKEN- OCH KYRKOKRÖNIKA 1960-1961



*Fädernas kyrka i Sveriges land,
Kärast bland samfund på jorden.
Vida hon famnar från strand till strand,
Fast är hon grundad av Hertzens hand,
Byggd till hans tempel i Norden.*

Sv. Psalm nr 169 vers 1.

En jul för länge sedan

Det började egentligen för mycket länge sedan. Men det blev på något sätt aktuellt för ett par år sedan. Guds hus i Jonsberg låg öde. Hade jag ägt Guds öra, skulle jag hört hur markernas minsta kryp förde tisslande samtal om att flytta in i det stilla, svärtade huset, som den fromme kallade Sions berg och hus, ty det låg på ett berg. Ödlor och ormar ärnade sig in i det tysta rum, där de heliga håvror förvarats och höken drömde för sin del om den svartnade bjälke, som ännu trotsigt uppbar Treenighetens plats.

Julmorgonen 1959 for jag förbi detta det ödsligaste av alla kristenhetens rum. Vägen låg tyst och öde. I alla hus var det tyst och mörkt. Det var som i interdikets dagar. I den anvisade julottelokalerna satt vaktmästaren försjunken i tankar. Och där satt länge bara vi två. Ingen av oss två visste säkert om Han skulle komma. Men det kom 23 andra. Lika hemlösa som vi. Och vi satt stilla och tysta. Jag vet inte hur länge. Det ringde väl samman i rätt tid och kantorn började väl sitt preludium, men jag fick se en främling komma in och stanna i dörren. Han talade liksom mycket fjärran ifrån och sade: "Mina vänner, jag har en underlig gåva att ge en och var av er. Ni får bli vem ni vill, ni får under en vecka leva i vilken tid som helst. Ni får ha det precis som den människan hade det. Sedan får ni vända hit igen och bli er själva. Jag vill ha ert svar om tre minuter."

Det var i sanning en underlig gåva. Svaret var inte lätt att ge. De flesta kanske skulle hämta fram en gestalt ur historien, en människa på sin lyckas höjd. Den människans lycka skulle de kanske vilja äga. Men de skulle nog då göra en förunderlig upptäckt. Hon var ju inte alls så lycklig som de tänkt sig. Det gick ju strömmar av suckan och bekymmer också genom hennes hjärta. Men sådant är ju människolivet. Sådant har det alltid varit och så skall det förbli. "Himlen allen är av salighet full."

Och främlingen såg förvåningen och tvekan och jag fick i uppdrag att ta dem med på en vallfärd genom tiderna. Vi for ned genom landskap och tider och länder. Vi for förbi palatsens och borgarnas festklädda skaror. Seklerna fladdrade förbi som på en filmduk. Vi hastade förbi revolutioner och strider, festsmyckade städer och tjusande idyller och stannade inte förrän vi som enkelt klädda herdar stannade i trakten av Betlehem. Det väckte väl en del undran hos herdar, som där vallade sina hjordar, men det kejsrerliga påbudet om skattskrivningen förde väl en hel massa människor till Betlehem och det var nog inte så lätt för alla att finna plats i härbärget. Vi slog oss ner bland de andra herdarna vid deras koleldar. Vi fick väl hjälpa dem med vakthållningen.

Skulle nu detta vara någon lycka att åstunda? Nej inte om det stannade bara vid detta. Men det hände också något mer. "Då stod Herrens engel när dem och Herrens klarhet kringstenade dem; och de wordo storliga förfärade. Och sade Engelen till dem: Warer icke förfärade! Si, jag bådard eder stor glädje, hvilken allo folkerna vederfaras skall. Ty i dag är eder född Frälsaren, som är Kristus, Herran i Davids stad. Och detta skall vara eder till tecken: I skolen finna barnet swept i lindkläder, nederlagt i en krubba." Och strax vart med Engelen ett stort

tal af den himmelska härskaran, de där lofvade Gud och sade: Ära vare Gud i höjdene och frid på jordene och människorne en god vilje."

Vem ville då svepa manteln tätare om sig och krypa närmare glöden för att sova? Skulle väl någon säga till den andre: "Vi väntar tills det blir dager. Vi hinner se det där i morgon?" Nej vi skulle nog alla göra som evangeliets herdar, vi skulle säga oss emellan: "Låter oss nu gå till Betlehem och se det, som vi have hört skett vara, det Herren oss uppenbarat hafver."

Och då handlade vi klokt, ty när himmelen sänder bud, så är det illa att vänta och skjuta upp till morgondagen. Det händer ju inte så sällan, att människor under vardagens enahanda får bud och aningar, som de skjuter åt sidan. Och då sker det ingenting. Hon ligger kvar ute på marken och håller vakt över sin hjord av bekymmer och omsorger. Hon har ingen plats i sitt hjärta för den glädje, som icke är av denna världen.

Vi var som en skock herdar i Betlehems nejd och ängeln lovade oss en stor glädje. Kanske att den trots allt snuddade vid oss. Kanske fick vi se en glimt av det som ligger bortom vägnarnas möda och dagarnas slit.

Vi sökte oss hem var och en till sitt. Det var lika stilla och tyst ute efter vägen. Men vid Guds öde hus höll jag stilla en stund. Och därifrån hörde jag ekot av framfarna släktens julottesång:

*Ack saliga dag, ej uppenbar
för världens fåfängliga trälar.
Du strålar så skön, Du lysar så klar
för fromma och menlösa själar,
för enfaldens öga och oskuldens tro
nu och förutan all ände.*

*Så mörk nu en natt förliden oss är
Guds dag ned till jorden ses komma.
Ty viger jag mig, då dagen är när
åt Anden, som leder de fromma.
Ty viger jag mig åt de heligas här
då morgonens skyar framblomma.*

*Gud Fader och Son och Helige And,
högtlovad bland helgonens skara,
Han signe oss nu med allsmäktig band,
vårt värn mot all ofärd och fara.
Han före oss sist till det saliga land
där dagen för evigt skall vara.*

Sven Westin.



Vad åren berättar

Av rubriken att döma kanske det låter, som om jag ville invitera er till en minnenas vaknatt vid den öppna spisens brasa medan nordan går sträv kring knut och svale och solen löpt sina sista steg i Skytten. Nog kunde det bli ett gott gille av detta att lyssna till vad hävder och gammalfolk hade att berätta, men vi skall inte fara över mer än de två sista åren och påminna varandra om ett och annat som timat i vår gemensamma levnad.

Den förra krönikan slutade med en kort redogörelse för hur den gamla kyrkan brann under pågående restaurering, hur vi tog nya tag för att av det som var kvar bygga oss en ny och hur de första gåvorna flöt in.

Vi fick nu åter flytta gudstjänsterna till Gravkapellet för 1½ år framåt. Det bar nog emot för många att samlas till gudstjänst och nattvardsfirning där, men en trogen skara höll ut hela tiden och det vittnar gott om dem. Från Sionförsamlingen och Arkösunds missionsförsamling kom omgående erbjudande om att vi skulle få använda deras lokaler, vilket vi tacksamt har använt oss av. I Sionkapellet har hållits nyårsbön och flera eftermiddagsgudstjänster och i missionshuset tre högmässor, två julottor och en del eftermiddags- och kvällsgudstjänster.

Kyrkbygget och dess finansiering har varit allas bekymmer och omtanke. En del församlingsaftnar har anordnats och behållningen har gått till kyrkan. De båda syföreningarna har haft var sin med fru Märtha Perwe från Norrköping och sjuksköterskan Ellen Wilhelmsson som talare. Ellen Wilhelmsson berättade om sitt arbete i Orienten vid ytterligare en församlingsafton anordnad av SLKF. Arbetarekommunen, Lantarbetareförbundet och Socialdemokratiska Kvinnoklubben svarade för en kväll, Lottorna anordnade en Luciafest i Arkösunds missionshus och Scouterna hade en försäljning och de båda syföreningarna en var och allt kom kyrkan tillgodo. På ett eller annat sätt har alla varit med och hjälpt till.

Trots alla utgifter för kyrkobyggnaden och vad därtill hör, så har jonsbergsborna genom kollekt och insamlingar visat, att de vill vara med och hjälpa på andra håll, där hjälp behövs. Här skall bara nämnas församlingsaftonen i Arkösunds missionshus den 12 mars 1961 då fru Margit Farkas-Nilsson visade film och berättade om Inomeuropeisk missions verksamhet på skilda platser i Europa, samt den av Arbetarekommunen den 10 maj 1961 anordnade Sverige Hjälper-aftonen, som började med orgelkonsert i kyrkan av kantor Gunvall Hallinder från Malmköping.

Svenska Flaggans dag 1961 var turen kommen till Jonsberg att vara värd för anordningarna i samband med utdelning av fanor och medborgarböcker. Utdelandet ägde rum i kyrkan under medverkan av talman I. Johanson, Ö. Husby, samt Östra Husby kyrkokör.

Vi har haft besök av ytterligare två kyrkokörer, dels Hedvigs kyrkokör i Norrköping, som sjöng vid kyrkoinvigningen, och dels av Häradsammars kyrkokör i samband med Röda Korsets årshögtid och passionsandakt den 15 mars 1961.

Den 29 maj 1960 överlämnades vid kyrkkaffe i Hemgården FÖB:s Belöning för moderlig gärning till fru Hildur Månsson från Hultsberg.

De gamlas dag blev inställd 1960, men kunde åter firas den 4 juni 1961.

Barnens julfest i Hemgården har det emellertid icke varit nödvändigt att inställa och vid trettondedagstid har båda åren Hemgården fyllts av barn och ungdom, som under folkskollärare Per-Olov Skölds ledning gått igenom det lekprogram, som hör sådana fester till.

Årets konfirmandjubileeer har varit 4. Det är årsgrupperna 1921, 1926, 1931 och 1941 som från skilda håll i landet sökt sig tillbaka till den gamla hemtrakten för en dag.

Den 16 juli i år, Kristi Förklarings dag, var de senaste 4 årens konfirmander inbjudna till högmässa med nattvardsgång. Efter högmässan överlämnades från fadderorten i Finland en brudmatta till kyrkan, varom mera berättas på annat ställe i tidningen.

Den 9 juli 1960 hölls gudstjänst på Aspö ödekyrkogård och på dagen ett år senare invigde biskop Askmark ett minneskors där i samband med gudstjänst. Trots hållregn och ganska frisk vind hade ett hundratal människor sökt sig ditut. Men mera om detta berättas på annan plats.

26/6 1959 anträdde syföreningarna sin utflykt arla om morgonen. De som hade håg till havet styrde kosan till Harstena i Robert Herrströms båt. Havet var lekfullt och dansade sirligt, så att några önskade att de hellre följt med den andra gruppen, som under John Petterssons erfarna ledning tog vägen med buss till bl. a. Risinge och Finspång. Men allt avlopp lyckligt både för båtens och bussens passagerare och om aftonen var alla hemma hos sig igen. Årets utflykt gick enbart till lands. Aspöbussen var i Arkösund vid 8-tiden och så bar det av över Norrköping och Kimstad och kaffeställe vid Roxen till Borensberg där allehanda inköp gjordes. Som närmaste mål stod Övralid, som också lyckligen nåddes. Skaldeboningen besågs under sakkunnig ledning och färden gick vidare till "systrarnas stad". På Gillestugan serverades middag, förnämlig som vanligt. Klosterkyrkan fick besök av några, som aldrig tröttnar att drömma sig tillbaka till Sierskans dagar. Klostret stod under reparation och var stängt för visning. I stället sökte sig några till Birgittinernas kyrka och hem, där syster Hildegard berättade om Ordens historia och verksamhet.

Svenska Kyrkans Missionsstyrelse har i år en vandringsutställning som besökte Arkösund under tiden 11/7—16/7. Som värdinnor under de dagarna tjänstgjorde fruarna Lisa Lagerqvist och Astrid Klang.

Mycket mera vore att tillägga om vad som skett under de två åren, mycket som gjorts men som inte syns, mycket som gjorts och som inte är värt att nämnas. Liksom glädjeämnen och sorgeämnen blandas i den enskildes liv, så är det också i en församlings liv. För Jonsbergs del är 1961 det sista året som självständigt pastorat, ty fr.o.m. 1 januari 1962 uppgår den som del i Östra Husby pastorat. Om det är ett glädjeämne eller ett sorgeämne, där om råder delade meningar, beroende på vilka synpunkter man anlägger. Men som en gemensam glädjekälla får vi dock nämna detta, att kyrkan är färdig och återinvigd.

Sorg och glädje återspeglas också i de båda årens befolkningsstatistik. Den ser ut så här:

1959: Födda: 8. Döda: 11. Inflyttade: 51. Utflyttade: 54.
Minskning: 6.

1960: Födda: 4. Döda: 14. Inflyttade: 28. Utflyttade: 57.
Minskning: 39.

SLKF-kväll i Jonsberg



Ellen Vilhelmsson

En kulen decemberkväll 1959 samlades vi till en församlingafton i Hemgården, trots kylan och blåsten hade ett stort antal församlingsbor mött upp och fyllde lokalen till sista plats.

Efter ett hälsningsanförande av Erik Glimnér, och sedan adventspsalmen, Bereden väg för Herren, sjungits, visade FN-anställda syster Ellen Vilhelmsson, som var hemma på ett kort besök efter fyra år i Iran och två år i Egypten, en kollektion vackra färgbilder från Det heliga landet, och berättade om från bibeln välkända platser. Även från sina övriga resor i Orienten visade syster Ellen bilder, från Indien bl. a. från Gandhis dödsplats, som alltid är beströdd med blommor, och från Iran, det förra Persien, bl. a. en bild av påfågelstronen.

För det intressanta föredraget, med vilket hon helt höll sitt auditorium fångat, avtackades syster Ellen av Glimnér, som överlämnade blommor.

Efter kaffet sjöng de söta småflickorna Ingela Jonsson och Ann-Katrine Nilsson en näpen barnvisa, varpå fru Maja Jonsson reciterade ett par dikter på bygdemål.

Därpå följde auktion på skänkta paket. Trevlig auktionsförrättare var Arne Nilsson, Riddartorp, som rappt och raljant klubbade bort de många paketen.

Kvällens nettobehållning blev 546: — kr. som oavkortat gick till insamlingen för Jonsbergs kyrka. Kyrkoherde Sven Westin tackade alla medverkande, och särskilt SLKF-damerna för deras nit för sin kyrka. Den givande kvällen avslutades med bön och psalmsång.

EWY

Folkmängden den siste december 1960 utgjorde 893 personer. År 1925 var den 1.742 personer, alltså i det närmaste dubbelt så många. Det behövs inte många mansåldrar för att en bygd skall bli ödemark. Bläddrar man i gamla kyrkböcker så hittar man många namn på ställen, som nu inte mera finns. Äldre personer inom församlingen minns när det bodde människor på dessa ställen, av vilka nu endast en mossbelupen husgrund finns kvar. Är det framsteg eller tillbakagång? Underligt nog är meningarna delade också i detta.

Sven Westin.

Det bidande advent

När vintermörkret kring oss står,
Då gryr på nytt vårt kyrkoår.
Med nåd och tröst från världens ljus,
Från Konungen av Davids hus.
I dag densamme som i går,
han bryter bojor, helar sår.
Mot själens armod, folkens nöd,
Han bjuder världen livets bröd.

När det borgerliga året börjar att lida mot sitt slut, då tager ett nytt kyrkoår sin början. Den första söndagen i advent är i regel en stor kyrksöndag, då många församlingsbor söker sig till sin kyrka, för att få höra budskapet om konungen av Davids hus, och för att få höra, eller sjunga med i de vackra adventspsalterna.

Adventssöndagen 1959 stod Jonsbergs kyrka mörk, tom och kall, men vi såg alla fram emot den stora dag när vi åter skulle få samlas där.

Till högmässan hade samlats nästan flera än gravkapellet kunde rymma men fast det var trångt var det högtidligt och stämningsfullt.

Jonsbergs kyrkokör medverkade och fru Signe Nilsson sjöng solo. Bl. a. framfördes Voglers Hosianna, som i vårt land har blivit adventshymnen framför andra, vidare sjöngs Wennerbergs Gören portarna höga, samt en Dalakoral på psalm 43.

Kollekten inbringade 355: — kr. och behållningen av kyrkkaffet som efter högmässan serverades i Hemgården uppgick till 78: — kr. Alltsammans gick till insamlingen för kyrkan.

På eftermiddagen höll kyrkoherden gudstjänst i Menaås, där lottorna bjöd på kaffe. Kollekten här blev 101: — kr.

På kvällen var det så adventsvesper i Arkösunds missionshus. Här talade kyrkoherden om adventskonungen, vars rike icke är av denna världen, han som vill komma med frid och läkedom åt en rolös och sargad mänsklighet, och som vill föra varje själ in i det stora advent, där ingen sorg råder. Jonsbergs kvinnoklubb ordnade kyrkkaffe, som inbringade 123: — kr. och den upptagna kollekten utgjorde 117: — kr. Även dessa intäkter tillföll kyrkan.

EWY



Luciafest i Arkösund

Luciafesten år 1959 firades i Arkösunds missionshus i Arkösundslottornas regi.

Mycket folk, såväl unga som gamla, hade kommit till ljusfesten, som inleddes med att man unisont sjöng psalm 41.

Kyrkoherden talade därefter i anslutning till berättelsen om den första Lucian. Efter betraktelsens slut dämpades belysningen, och in skred Lucian, Maj-Britt Herbertsson, med sina tärnor, sjungande Härlig är jorden.



Efter uppställning nedanför talarstolen, sjöng flickorna Luciasången, fjärde versen av psalm 41 samt en jul-visa. Fyra av flickorna läste så var sin vers om advents-ljuset, och därefter sjöngs: Det är en ros utsprungen.

En vacker tablå, med Lillemor Pettersson, Åberga, som julängel uppfördes, och sedan blev det ytterligare några sånger och uppläsning, allt väl inövat och utmärkt framfört.

Unisont sjöngs: Bereden väg för Herren, och till sist önskade Lucian och tärnorna i korus en fröjdefull jul, och tågade ut, sjungande sista versen av: Härlig är jorden.

Kollekten, som upptogs av scoutvargungarna Fred Rydberg och Tommy Eriksson, inbringade 79 kronor, och tillföll, liksom behållningen av kaffeserveringen och ett amerikanskt lotteri, insamlingen för Jonsbergs kyrka. Som avslutning sjöngs sista versen av psalm 600: Herre, signe Du och råde.

EWY

Nyårsbön i Arkösund

På nyårsaftonen år 1959 hölls nyårsbön i Arkösunds missionshus.

Med utgång från 119 psalmen i Psaltaren höll kyrkoherde Sven Westin en manande predikan.

Vid ett årsskifte, yttrade kyrkoherden bl. a., önskar och väntar sig mången, att det kommande året materiellt sett skall bli bättre än det som gick. Men, den som endast inriktar sig på materiella och förgängliga ting, den människans liv kan liknas vid en seglats på ett stormigt hav, utan kompass. Utan umgänget med Gud i hans ord och sakrament, och utan Guds ande, som är kraftens och glädjens ande, kan inte människan finna någon varaktig glädje eller frid.

Hur hårt än talet kan tyckas vara, så beror det dock ytterst på oss själva, om vi är lyckliga eller olyckliga.

Visst kan sorgen komma och göra sig påmind, men med Guds hjälp kan man gå rak genom sorg och smärta, om man bara inte glömmar bort att klappa på himmelens port, som finnes varhelst man böjer sina knän och anropar Gud om hjälp och kraft.

Predikan inramades av nyårspsalmer.

Kollekt upptogs till bekostande av en minnessten över de namnlösa vandrare, som vilar ute på ödekyrko-

gården på Aspö utanför Arkösund. Kollekten uppbars av flickscoutererna Margareta Andersson och Birgitta Vågman. Tidigare på kvällen hade kyrkoherden hållit nyårsbön i Sionkapellet i Jonsberg, med god tillslutning.

Även här upptogs kollekt för ovannämnda ändamål, och båda kollekterna tillsammans inbringade 531:— kronor.

EWY

På Aspö ödekyrkogård

Må det stå där, fast gjutet i klippan, för att erinra om det fäste vi skall ha för våra liv. Så löd orden, när biskop Ragnar Askmark, sommaren 1960 vid en enkel men värdig högtidlighet invigde det nya minneskorset på Aspö ödekyrkogård.

Ett stenkast från stranden, men dold av skog, ligger kyrkogården med en låg mur omkring, och det enda som tidigare erinrat om att här var vigd jord, var det enkla träkors som restes år 1909.

Bland församlingsborna och inte minst bland skär-gårdsbefolkningen har länge närts en önskan att ge platsen ett mera permanent minnesmärke, och nu har, genom kyrkoherde Sven Westins initiativ och outtröttliga energi och med många goda krafter till hjälp, rests ett cirka 2 1/2 meter högt kors av järn gjutet i en betongsockel.

Materialet till korset är hämtat från Jonsbergs kyrka, där det tidigare var infattat i den järngrind som dolde värmekaminen, och i smidesmästare Osvald Helanders konstförfarna händer omvandlades det till ett värdigt minnesmärke.

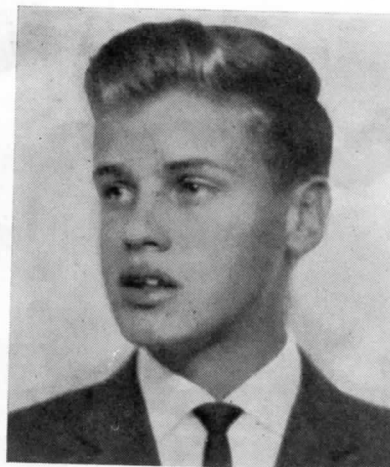
Mycket frivilligt arbete har nedlagts av intresserade, och särskilt bör väl nämnas lotsen Karl-Axel Färnstrand, som närmast kan betecknas som arbetsbas, samt båtmännen Birger Karlsson och Erik Hansson.

På den platta, som är fäst vid korsets sockel, står namnen på tre av dem som där ligger begravda, samt en vers ur J. O. Wallins dikt: Suck vid målet. Inskriften lyder: Bland många okända vilar här Johan P. Östbom, född 1777, död 1794. Johan Falk, född 1819 död 1842. Per A. Hammarquist, död 1859.



På stifts ungdomsting i Linköping

30—31 januari 1960



Roland Persson

Jag åkte från Arkösund med rälsbussen klockan 7.08 på morgonen, och då var det — 11 grader. Vid östra station måste jag ta bil genom stan till centralstation eftersom tiden var knapp. Där sammanträffade jag med Elsy Eriksson och Berit Andersson, som också skulle resa till ungdomstinget.

På tåget som skulle föra oss till Linköping hade platser reserverats för de ungdomar som skulle dit.

Framkomna till Linköping gick färden direkt till Forum = Folkets hus där stifts ungdomsstämman började sina förhandlingar kl. 10.

Under förhandlingarnas gång fick vi glimtar från det gamla året samt värdefulla tips för det nya. Klockan 12.30 öppnades tinget av biskop Ragnar Askmark. Därefter talade rektor Rangel Ekblom över ämnet: Kan jag klara mig själv? Därefter blev det musik.

Efter middagspausen samlades vi så till bibelstudium i läroverket. Så var det kväll, och klockan 19 var det: Lördagskväll i Sporthallen. Där bjöds vi på ett mycket trevligt och omväxlande program med bl. a. musik, folkdansuppvisning, sång av Tingskören samt lekar. Komminister Olle Ek, Ö. Ed, berättade om: Att vara präst i Gaza, samt visade färgbilder.

Klockan 20.40 var det fackeltåg från Sporthallen till Domkyrkan. En fascinerande syn när 1.000-talet ung-

domar med facklor i händerna i fyrdubbla led tågade genom stan med trummor i täten, och polis som spärrade av gatorna där tåget gick fram.

I Domkyrkan var aftonbön anordnad.

Därifrån fick vi sen ta oss till S:t Larsgården där logi var ordnat. Dagen avslutades med att vi sjöng en psalm, och sen somnade vi och sov gott på våra halmmadrasser.

På söndagsmorgonen blev det rusning till toalettrummet för att hinna bli färdiga och vara på läroverket kl. 8.30 för bibelstudium.

Kl. 11. Högmässa med nattvardspredikan av biskop Askmark samt sång av domkyrkokören. Därefter var det kyrkkaffe i Folkets hus, och där kåserade redaktör Arne Weise från Sveriges Radio över ämnet: Kontakt med ungdom.

Därifrån till S:t Larskyrkan, där kyrkoadjunkt Sture Rolfhamre talade över ämnet: Behöver Gud hjälp.

Även här var det musik samt sång av Tingskören.

Tinget avslutades kl. 16 av biskop Askmark, och så var Ungdomsstämman 1960 ett minne blott, men ett vackert minne för oss alla som hade förmånen att få vara med. Jag är glad och tacksam för att jag fick bevista den och hoppas att jag skall få vara med fler gånger.

Roland Persson, Arkösund.

Versen ur Wallins dikt lyder:

*Vet ej vandraren stället,
där jag sover i ro.
Lika fredligt är tjället,
att till domen bebo.*

Utresan till Aspö invigningsdagen skedde i strilande regn och hård vind, men sedan man väl kommit fram till målet blev vädret bättre, och när skolbåten, med biskopsparet ombord, lade till vid bryggan hade regnet upphört. Biskopinnan välkomnades med blommor av unge Tomas Westin, och bland de gäster som trotsat storm och sjö, kan nämnas kontraktsprosten Erik Graham med maka, samt den 85-åriga och synnerligen vitala fru Alva Lambertz, maka till framlidne Jonsbergskyrkoherden Titus Lambertz.

Invigningsgudstjänsten, som övervars av över 70 personer, inleddes med att biskop Askmark framträdde till

minneskorset följt av fanborg, förd av ungdomar ur Arkösunds scoutkår. Kyrkoherde Sven Westin välkomsttalade och därefter sjöng stud. Anna-Lisa Cronberg psalmen En vänlig grönskas rika dräkt, i W. Ahlens sättning, med kantor Sam. Cronberg som ackompanjator på den transportabla orgeln. Efter psalmsång och bön predikade biskopen över en text ur Upp. 21 kap. Det gäller att gripa den utkastade frälsarkransen med båda händerna för att låta sig dragas ur djupet, ljud biskopens manande ord.

Efter predikan nedlade f. d. befallningsman John Pettersson en krans från Jonsbergs församling, och gudstjänsten avslutades med bön och psalmsång.

En kollekt upptogs till ödekyrkogårdens vård.

Före återfärden styrkte sig deltagarna med kaffe, kokat av fruar från Arkö och Arkösund i det primitivaste av kök, och hemresan skedde i stormpiskad grov sjö, men under lättande skyar.

Ale.

FAMILJENYTT

Sedan Jonsbergs tidning sist utkom meddelar födelse- och dopboken, lysnings- och vigselboken samt död- och begravningsboken följande:

DÖPTA:

- 1959
26/11 Karin Rosita Glimmér, Ekenberg.
- 1960
4/4 Eva Marianne Eriksson, Rungärdet.
11/4 Kerstin Yvonne Andersson, Fagertorpet.
1/5 Elsie Kristina Holmberg, Linköping.
1/5 Jens Robin Holmberg, Linköping.
1/5 Lena Christina Holmberg, Linköping.
11/8 Jens Krister Johansson, Broxvik.
18/9 Bo Göran Kempe, Jonsbergs gård.
18/9 Berit Yvonne Kempe, Jonsbergs gård.
18/9 Anne Helene Kempe, Jonsbergs gård.
18/9 Iréne Birgitta Lillemor Kempe, Jonsbergs gård.
- 1961
2/4 Kurt Tommy Alfred Gustavsson, Norrköping.
6/4 Jill Anneli Ågren, Öbacka, Arkösund.
4/6 Bengt Örjan Pettersson, Mönnerum.
4/6 Jonny Bertil Crona, Arkö.
4/6 Annette Elisabet Larsson, Norrköping.
4/6 Rose-Marie Desirée Nilsson, Finntorp, Härads-
hammar.
2/7 Charles Johan Petrén, Hägersten.
16/7 Anna-Lena Söderman, Möddebo.
6/8 Rune Sören Glimmér, Djäknetorp.
27/8 Carita Vivianne Birgitta Kempe, Jonsbergs gård.
3/9 Karin Christina Österman, Norrköping.

*In i Kyrkans hägn Du för oss,
Förrän själva dit vi gå.
Dold Din milda hand berör oss,
Innan vi Ditt Ord förstå.
Nya släkten Du välsignar:
Över späda huvun spänns
Nådens himmel utan gräns.*

Sv. ps. 186: 3.

VIGDA:

- 1959
28/11 Hans Gunnar Hörlin, Oxelösund,
och Kerstin Birgitta Johnson, Isnäs.
- 1960
13/2 Rolf Ingvar Borén, Östra Husby, och
Aira Anja Maria Honkanen, Östra Husby.
14/5 Rune Bertil Gogman, Arkösund, och
Ingrid Maj-Britt Sibylla Johansson, Arkösund.
16/7 Stig Inge Karlsson, Norrköping, och
Ingbritt Gunvor Margareta Olofsson, Norrköping.
17/9 Gustaf Emanuel Johansson, Söderköping, och
Anna Linnéa Sjö, Ekerö.
3/12 Bertil Harald Fredriksson, Gåsåker, och
Brita Linnéa Eriksson, Gåsåker.

1961

- 5/1 Bo Inge Lennart Söderman, Stockholm, och
Hilda Marianne Hellström, Stockholm.
4/3 Erik Sören Glimmér, Berglund, och
Aina Ingegerd Agneta Erlandsson, Ekenberg.
18/3 Sven Olov Kempe, Jonsbergs gård, och
Eva Birgitta Sahlin, Björkäng.
8/4 Karl Vilhelm Hellqvist, Södertälje, och
Monica Kristina Dahlström, Nybygget.
23/6 Bent Rehder, Norrköping, och
Kerstin Katarina Persson, Åhyddan.
20/5 Knut Roland Andersson, Borås, och
Gunnel Elisabet Maria Eriksson, Norrköping.
2/7 Otto Ricco Gross, Genève, Schweiz, och
Ann-Charlotte Wahren, Norrköping.

*På den väg de skola vandra
led dem i Ditt visa råd.
Låt dem, stödjande varandra,
understöddas av Din nåd.
Lydnad för Din helga lag,
vissbet om Ditt välbehag
följe dem till ålderns dag.*

Sv. ps. 233: 3.

UR DÖD- OCH BEGRAVNINGSBOKEN:

1959

- Madsen, Judit Elisabet f. Vilén, Öbbebo, 53 år, död 20
okt. jordf. i Härads-
hammar 31 okt.
Johansson, August, Bergvik, 83 år, död 14 nov. jordf.
22 nov.
Appelqvist, Josef Fredrik Alfred, Alphyddan, 54 år, död
15 nov. jordf. 21 nov.

1960

- Andersson, Eugenia Kristina, Kålebo, 74 år, död 5 jan.
jordf. 16 jan.
Karlsson, Emma Kristina, Loviseberg, 75 år, död 6 jan.
jordf. 16 jan.
Larsson, Lars Emanuel, Kvarnen, 79 år, död 21 jan.
jordf. 31 jan.
Kjellgren, Hilda Maria f. Nilsson, Skriketorp, 80 år, död
5 febr. jordf. 14 febr.
Nilsson, Hilda Helena, Å förs., 77 år, död 9 mars, jordf.
16 mars, gravsatt i Härads-
hammar.
Carlsson, Erik Birger, Ljungberga, 60 år, död 19 mars,
jordf. 25 mars, gravsatt i Östra Husby.
Fredriksson, Anna Amalia Vilhelmina f. Karlsson, Drös-
torp, 64 år, död 25 april, jordf. 1 maj.
Andersson, Anders Gustav, Lindalen, 83 år, död 12 maj,
jordf. 22 maj.
Jonsson, Sara Elisabet f. Persdotter, Nysätter, 80 år, död
15 maj, jordf. 22 maj.
Månsson, Karl August, Norrköping, 72 år, död 19 febr.
gravsatt 18 maj.
Östman, Jenny Charlotta f. Landqvist, Söderköping, 87
år, död 16 maj, jordf. 21 maj.

Larsson, Johan Viktor, Menaås, 73 år, död 8 juli, jordf. 16 juli.
 Johansson, Anna Elisabet f. Haag, Bergdalen, 78 år, död 22 aug., jordf. 27 aug.
 Olovsson, Hulda Sofia f. Wastesson, Rönö, 85 år, död 4 sept. jordf. 10 sept.
 Carlsson, Augusta Erika f. Tunberg, Erikaborg, 75 år, död 15 sept., jordf. 21 sept.
 Jonsson, Selma Emilia f. Carlsson, Glofshult, 77 år, död 7 nov. jordf., 13 nov.
 Johansson, Per Algot, Amyborg, 79 år, död 17 nov., jordf. 27 nov.

1961

Johansson, Ernst Hjalmar, Menaås, 81 år, död 4 jan., jordf. 15 jan., gravsatt i Häradshammar.
 Resén, Johan Edvard, Menaås, 76 år, död 31 jan., jordf. 5 febr., gravsatt i Häradshammar.
 Wiman, Kristina f. Häggström, Norrköping, 76 år, död 4 febr., jordf. 11 febr.
 Palmgren, Anna Teresia f. Herrström, Gränsö, 81 år, död 18 febr., jordf. 25 febr.
 Wågman, Ferdinand, Dalliden, 82 år, död 20 febr., jordf. 1 mars.

Carlsson, Anna Teresia f. Carlsson, Ljungberga, 52 år, död 3 mars, jordf. 11 mars.
 Carlsson, Erik Hjalmar, Björsätter, 75 år, död 14 mars, jordf. 26 mars.
 Svahn, Kristina Viola f. Hertz, Spångkärr 1, 55 år, död 4 april, jordf. 15 april.
 Carlsson, Erik Birger, död 19 mars 1960. Urnan flyttad fr. Ö. Husby till Jonsberg 6 april.
 Lundmark, Martin Emanuel Natanael, Betania, 73 år, död 16 april, jordf. 23 april.
 Svensson, Elin Matilda, Menaås, 79 år, död 20 april, jordf. 29 april. Gravsatt i Rönö.
 Asproth, Axel Hjalmar, New York, U.S.A. 79 år, död 19 april. Gravsatt 2 juli.
 Lindstedt, Bror Tage, Ytterlännäs, 68 år, död 19 febr. Gravsatt 6 aug.

*Saliga de som ifrån världens öden
 somna i Jesu Kristi tro i döden!
 Herren skall föra deras själ ur nöden
 hem till sin glädje.*

Sv. ps. 577: 1.

In memoriam

SELMA JONSSON

En av våra äldsta medlemmar i Jonsbergs SLKF-avdelning har lämnat oss. Genom Din bortgång har vi förlorat en trofast medlem, en god och glad kamrat.

Det var med djup sorg vi mottog budet om att Du lämnat oss. Din plats i vår förening står tom, och saknaden är stor. Med tacksamhet ser vi tillbaka på alla gånger vi fått vara tillsammans. Särskilt minns vi hur glädjestrålade Du alltid tog emot oss i Ditt vackra, gästfria hem.

Du var även en verksam medlem i andra föreningar, bl. a. i Kyrkliga sykkretsen där Du var en enastående givare.

Tack kära Selma för alla ljusa minnen.

Tack för allt vad Du gjort för vår förening.

SLKF-Kamraterna.

BIRGER OCH ANNA CARLSSON

Med knappt ett års mellanrum, i mars 1960 och mars 1961, gick makarna Carlsson in i den sista vilan.

Båda hade gjort pliktens och tjänandets väg till sin.

Birger var polisman inom Jonsberg och Östra Vikbolandet i nära tjugo år och inom de kommunala organen hade han uppgiften som ordf. i barnvårdsnämnden i 12 år, ledamot i fattigvårdsstyrelsen i 5 år. Dessutom var han revisor i Arkösunds konsum en följd av år.

Anna var traktens allt i allo vid fester och middagar och allt skötte de båda med stor kunnsighet och pliktrohet.

Anna var också en trogen medlem av kyrkliga sykkretsen vars arbete hon följde med största intresse. Kyrkans restaurering var ständigt i hennes tankar under hennes sjukdom, när hon ej kunde komma dit.

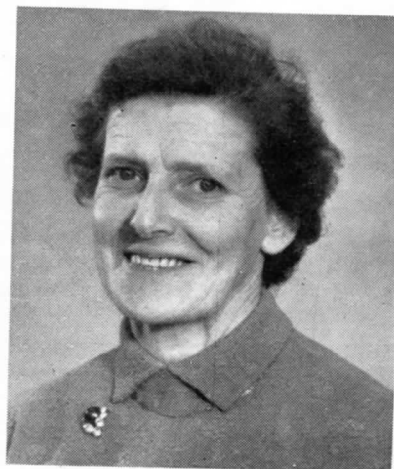
För alla som hade förmånen att få räkna dem som sina vänner känns det tomt efter dem.



Selma Jonsson



Birger Carlsson



Anna Carlsson

STÄMNINGSFULL KYRKOINVIGNING I JONSBERG

"Höjen, I portar, edra huvuden, höjen eder, I eviga dörrar, för att ärans konung må draga därin." Det var biskop Ragnar Askmark, som med hög röst läste dessa ord ur Psaltaren och med kräkkan klappade de traditionella tre slagen på den stängda, gröna träporten till Jonsbergs kyrka.

Detta hände söndagen den 12 februari i år, en dag med doft av vår i luften, då man förväntansfullt vände ansiktet mot den soliga rymden i hopp om att kanske få höra lärkdrillar. Fastlagssöndagen blev en oförglömlig högtidsdag för jonsbergsborna. Då återinvigdes den hösten 1959 svårt eldhärjade, nu restaurerade kyrkan av biskopen. Hela två timmar före högtiden började kyrkan fyllas.

Vid ingången står en ek, som säkerligen sett 1726 års kyrka byggas och som redan då hade många år på nacken. Mycket av gångna seklers bygdeliv har den fångat upp som dursånger eller molltoner i sin mäktiga krona.

Nu avtecknade den sig vid och grann mot en klar februarihimmel och lät solljuset leka bland knotiga grenar.

Processionen utgick från sakristian. Kl. 2 tågade den, företrädd av kyrkvärdarna, lantbrukarna Elis Svensson och Nils Nilsson, in i kyrkan. I processionen deltog kyrkoherdarna Bertihl Holmgren, Lennart Fogelberg, Sven Westin, komm. Sven Lennermark, kyrkoherde em. Anders Sondén, kyrkoherde Oscar Lindmark, kontraktsprostarna Erik Graham och John Edlund. Sist gick biskop Askmark. Kyrkoherde Westin bar en av de tre skrudar, som han branddagen under dramatiska omständigheter lyckades rädda undan förstörelsen. Skruden är från år 1759 och var en gång blå. Färgen har emellertid under seklerna blekts ned till en obestämd mjukt skimrande färgton. Det på ryggen applicerade korset är ytterligare ett par hundra år gammalt.

Under psalmen Nu tackar Gud allt folk tågade pro-

Man kände sig alltid så välkommen i deras gästfria och vackra hem.

F. G.

*

En människas dagar äro såsom gräset,
Hon blomstrar såsom ett blomster på marken.
När vinden går däröver, då är det icke mer,
Och dess plats står tom.

Återigen har vi fått en påminnelse om hur litet vi veta om hur många, eller få, våra dagar äro.

Det blev sorg i Jonsberg när budet kom att Anna i Ljungberga hade slutat sin levnad. Allt för tidigt, mänskligt att se. Du betydde så mycket för oss, Anna. Det är många, många hem i Jonsberg som har litat till Din hjälp och Ditt kunnande. Du var så rask och så skicklig i Ditt arbete. Glad med de glada vid livets glädjefester, stillsamt, men varmt deltagande när sorgen hade gästtat ett hem.

Personligen blev Du inte förskonad från att möta sorgen. För bara något år sedan måste Du följa Din käre make på hans sista färd. Det var tunga steg att gå, men Du fick kraft till att gå rak genom sorgen. Sedan bröt sjukdomen ned Dig, och nu har Du lämnat oss för alltid. Du hade många vänner, som deltagar med de Dina i sorgen och saknaden. Du var en god granne och en trofast vän. Tack för allt, kära Anna. Vår sorg, vår saknad och vår tacksamhet binder vi in i kransarna till Din bår. Blommorna vissna snart, men Ditt minne skall leva ibland oss.

Ett avsked är som stilla solnedgång,
Det liknar sista aftonklockans sång,
Som vemodfull i rymden höres fly.
Säll den som sover lugnt i helgad ro,
Liksom en fågel i sitt trygga bo,
Och vaknar glad, till morgon åter ny.

Grannarna i Isnäs.

JOSEF APPELQVIST

Den 15 november 1959 avled förre varvsägaren Josef Appelqvist, Alphyddan, Arkösund, i en ålder av 54 år.

Han var född i Kålebo, och son till framlidne prämskepparen och fiskaren Alfred Appelqvist och hans efter-



Josef Appelqvist

lämnade maka, Signe. Som ung var Josef sin far behjälplig på sjön med fiske, särskilt då strömmingsfiske med not.

1924 började han arbeta i målareyrket och hade en tid plats i Saltsjöbaden. Men sjön drog, så om somrarna tog han plats som gast, bl. a. hos advokat Filipsson, Stockholm.

Senare blev han varvsarbetare, tills han år 1937 startade Solvikens båtvarv, vilket han innehade till år 1954 då det överläts i andra händer. Appelqvist hade sedan en tid plats i Linköping som lackerare, vilket arbete han dock måste sluta på grund av sjukdom.

Han hade många och skiftande intressen. Konstnärligt begåvad som han var målade han många tavlor, företrädesvis med sjömotiv, men han var också skicklig i blyerts-teckning, och flera hem i Jonsberg prydes av en vacker blyerts-teckning av Jonsbergs kyrka, utförd av hans hand. Han var en stor hembygdsvän och mycket intresserad av fornminnesforskning. Personligen var han en trevlig sällskapsmänniska, och lyckades trots sjukdom och mötgångar behålla ett glatt humör. Som god granne och vän lever Josef Appelqvists minne kvar ibland oss i Kålebo.

E. L.



cessionen in i kyrkan, där solen genom ljus och värme lät kyrkointeriörens skönhet i linjer och färger komma till sin fulla rätt. Assistenten och kyrkovårdar grupperade sig runt altarringen, medan biskop Askmark trädde för det helt nya med röda tulpaner och vita syrener smyckade altaret. Biskopen höll invigningstalet med utgångspunkt från orden i Psaltaren 118: 24: "Detta är den dag, som Herren har gjort: låtom oss på den fröjdas och vara glada". Biskopen erinrade om den väntans tid, då kyrkan stått avbränd och öde, då klockorna varit tysta, orgeln slutat ljuda och kyrkstigen börjat växa igen, därför att ingen kunnat gå den. Nu har konstförfarna händer smyckat och byggt upp det nya templet, snickrat bänkarna och målat väggarna. Villiga hjärtan har också offrat vid olika insamlingar. Dock — verket är Herrens allena. Ingen som varit med att bygga, smycka och offra har varit något annat än Herrens medhjälpare och medarbetare. Han har inte velat låta människorna i Jonsbergs församling leva utan klockklang, orgelbrus och psalmsång. Ivern att bygga upp denna kyrka, offersinnet och mödorna — inte ens det är människans verk utan Hans, som tände hjärtana. Nu vill Herren komma in i sin kyrka och möta sitt folk. Byggnadsmännen får draga bort och låta sig ersättas av Honom. Det är Han, som nu vill bygga vidare, som vill smycka templet än mer genom att uppfylla det med sin härlighet.

Biskopen fortsatte med att tala om Guds kyrka, byggd av människohjärtan, enigt sammanslutna kring tron, hoppet och kärleken. Han manade församlingen att

hylla sin Herre, ge Honom en gengåva: sin hyllning, tacksamhet och sina hjärtan. Assistenterna läste i tur och ordning var sitt bibelord. Biskopen uttalade välsignelsens ord över kyrkorummet, dess murar, dopfont och altare: "Välsignat vare detta hus, att världens larm och orenhet må härifrån bliva fjärran, och de heligas församling här finna skygd under Guds vingars skugga". Återställd och förskönad står helgedomen, en gång rest av fädren till Guds tjänst och dyrkan. Under psalmen Hela världen fröjdes Herran uttågade processionen, nu i omvänd ordning med biskopen i täten. I anslutning till invigningen sjöng Hedvigs kyrkokör under kantor Josef Lindströms ledning Gloria in excelsis Deo av Hilding Hallnaes. Därmed var den högtidliga invigningsakten slut.

Den därpå följande högmässan inleddes med ytterligare sång av Hedvigs kyrkokör. Först sjöngs Introitus och efter trosbekännelsen ett Kyrie ur "Missa brevis" av Andrea Gabrieli. Predikan hölls av kyrkoherde Westin, som utgick från fastlagssöndagens text om Jesu vandring upp mot Jerusalem. Om vi följer Frälsaren på denna vandring, skall vi finna, att Han rör vid både lidandet och sorgen. Och det Herren Kristus rört vid blir välsignat. Det får en mening, som annars är oss obegriplig. Lyssnar vi till Hans ord, låter Han oss se en smula in i himmelrikets hemligheter. Bortom vår sorgs och smärtas Jerusalem kan vi ana något av det himmelska Jerusalems härlighet.

Efter högmässans slut lämnade landstingsman Erik Glimnér en resumé över restaureringsarbetet, som har kostat 429.000. Av denna summa gick 86.000 till det före branden igångsatta restaureringsarbetet. Kostnaden efter branden belöper sig till 343.000. Ännu är dock inte alla kostnader sammanställda. Slutsumman torde komma upp i 450.000. Efter branden har en del pengar influtit. Från försäkringsbolaget 277.528, kontanta gåvor 18.000 och räntor 5.000. Det belopp som skall tackas belöper sig alltså till ungefär 150.000. Herr Glimnér vände sig med uppskattande ord till alla, som medverkat till att kyrkan nu står nyuppförd i förskönat skick. Främst tackade han stadsarkitekt von Schmalensee för hans kunnande och skicklighet, konservator Bertil Bengtsson för ett enastående gott arbete och Gebrüder Jehmlich, Dresden, för färdigställandet av ny orgel. Vidare nämndes AEG, Norrköping, målarmästarna Gunnar Sahlin, Jonsberg, Ragnar Stagnborg, Höckerstad, samt plåtslagarmästare Gunnar Persson, Arkösund. Herr Glimnér slutade med en önskan att kyrkan skulle bli en samlingspunkt i såväl vardag som helg, vid livets högtidstillfällen och dess sorgestunder.

Kyrkoherde Westin trädde sedan fram och tackade jonsbergsborna för de gåvor, som influtit under 1½ år. De båda syföreningarna hade skänkt tre av de skrudar, som assistenterna burit. Han tackade bl. a. Arkösunds scoutkår, som skänkt det lilla fönstret mellan koret och sakristian.

Musikdirektör Rune Engso, Eskilstuna, spelade som avslutning ett postludium och gav därmed prov på en mäterlig tolkning av J. S. Bachs Toccata och fuga i d-moll.

Vid ett trevligt samkväm i Hemgården hälsades alla välkomna av kyrkoherde Westin. Särskilt vände han sig med hjärtliga ord till biskopsparet Askmark, till fröken Anna Asproth och d:r Hugo Asproth, vilka skänkt ett

porträtt av sin far, före kyrkoherden Conrad Leonard Asproth. Vidare vände sig kyrkoherden till fru Nanny Serlachius, som gjort den långa resan från Finland. Fru Serlachius är änka efter ingenjör Jarl Serlachius, som var huvudman för släkten Serlachius och anförvant till den prost Johan Serlachius, som år 1726 invigde Jonsbergs kyrka. Släkten Serlachius hade till invigningen nu skänkt ett porträtt i olja av denne sin förfader. Biskop Askmarks tal sedan präglades av hjärtats värme och var kryddat med mycken humor. Jonsbergs kyrka i dag är byggd av den generation, som nu verkar för den generation som kommer. Biskopen uttalade den förhoppningen, att arvet från den gamla vita kyrkan skulle föras in i den nya, som han ansåg vara en klenod. Det fina med en kyrkorestaurering, fortsatte biskopen skrattande, är att människorna från invigningsdagen får en vana att gå i kyrkan. De kan inte låta bli senare heller! Från Vikbolandets övriga församlingar framfördes hälsningar och lyckönskningar av kontraktsprosten Graham. Byggmästare Sven Johansson talade liksom orgelbyggaren, herr Jehmlich. Den senare på tyska. Fru Serlachius talade slutligen inspirerande om de andliga strömningarna mellan Sverige och Finland. Hennes tal belönades med ivriga applåder.

När samkvämet i Hemgården, som på ett utomordentligt sätt sköttes av lottakåren, var slut hade redan kvällsmörkret omslutit byggnaden och aftonstjärnan brann över den lilla brunröda kyrkan från karolinsk tid.

Gerd Axelsdotter.

Gåvor till kyrkan

När den nya inventarieförteckningen för kyrkan gjordes upp till invigningen var det mycket som måste strykas i den gamla och mycket nytt att föra in. Allt det gamla, som blev kvar, måste renoveras och lagas, men här skall medtagas endast det nya som skänkts. Och inventarieförteckningen berättar:

Altarkors av päronträ på fot av silver. Träsnideri föreställande Danmarks vapen och örlogsflagg. (Funnet i isen utanför Arkö 1921.) Dopfat av cicelerat sterling-silver. (Ritat och tillverkat av guldsmeden Bo Stefan i Norrköping.) Ett par ljusstakar av mässing för altaret. Antependium av grönt ylle. Altarduk av vitt linne. Mässhake av vitt ylle. Mässhake av blått ylle. (Skänkt av Häradshammars församling till erinran om och tack för den hjälp, som Jonsberg lämnade vid Häradshammars kyrkas brand den 13 april 1806.) Mässhake av grönt ylle. Stola av violett siden. Doppåse av linne från 1700-talet. Två mindre ryamattor. En ryamatta i storlek 205 × 160 cm avsedd att användas vid vigslar. (Skänkt av fadderorten Pertunmaa i Finland.) Porträtt i olja av kontraktsprosten Johan Serlachius i Östra Husby. (Gåva av bergsrådet Erik Serlachius, Mänttä, Finland. Prosten S. invigde kyrkan 1726.) Porträtt i olja av kyrkoherden K. L. Asproth. Fyra blyinfattade rutor i olidfärgat glas. Motiv: De fyra evangelistsymbolerna. Ett fönster av olidfärgat, blyinfattat glas. Motiv: Kristi tårar. Mattor till gångarna och innanför altarrunden. Altarbok, handböcker och evangelieböcker.

De kontanta gåvorna uppgå till den 8 sept. 1961 till 19.871: — kr. Dessutom ha syföreningarna genom gåvor och genom att bekosta vissa renoveringar bidragit med något över 18.000: — kr.

Enligt en av kyrkokassör John Pettersson uppgjord tablå belöper sig utgifterna för hela restaureringen (alltså även koppartaket och grundförstärkningen medräknat) till 528.445: — kr. Sedan gåvor och försäkringar (38.746: — + 277.528: —) frändragits har församlingen genom skattemedel, skogsmedel och upplåning haft att svara för 212.171: — kr.

För alla dessa gåvor uttalar församlingen till både enskilda och sammanslutningar ett stort och förblivande tack!

*

Det kan under rubriken "Gåvor" också vara av intresse att få se vad församlingen givit i kollekt under de senare åren. Siffrorna inom parentes betecknar ändamål inom församlingen.

1951 2.082: — (314: —), 1952 3.001: — (187: —), 1953 3.801: — (530: —), 1954 3.024: — (676: —), 1955 3.055: — (388: —), 1956 3.756: — (328: —), 1957 3.464: — (456: —), 1958 3.109: — (420: —), 1959 3.733: — (1.175: —), 1960 2.477: — (533: —), samt t. o. m. 3:dje kvartalet 1961: 5.016: — (902: —). Av sedan 1951 insamlade 36.518: — kr. har alltså 5.909: — gått till ändamål inom Jonsberg.

Lägger man så här till vad enskilda och föreningar skänkt till olika utomkyrkliga ändamål inom vårt land så skulle det säkert bli en imponerande summa, som vittnar gott om jonsbergsbornas offervilja.

Ett kort kapitel om glömska

Under årens lopp har åtskilliga föremål glömts kvar i kyrkan. Före kyrkans brand hade jag ett ansenligt lager av kvarglömda effekter: psalmböcker, handskar, vantar, näsdukar, scarves och t. o. m. en konfirmandbibel från 1924. Många kommer och frågar om vi hittat något, men det mesta blir aldrig efterfrågat. Särskilt besvärligt är det med värdeföremål. Ibland återfinnes de verkligen i kyrkan men ibland ha de förlorats på en helt annan plats. Det kan röra sig om klockor, portmonnäer eller ringar. Förlusten av en manschettknapp skaffade mig en gång en timslång sysselsättning med letande och helt förgäves. Så fortsattes letandet utanför kyrkan med hjälp av en kratta, som så gott som genast gav resultat. Knappen blänktes till i gruset och kunde återlämnas till ägaren.

Om något anmäles såsom kvarglömmt eller tappat i kyrkan, men sedan hittas på annan plats vore jag tacksam för upplysning om detta liksom jag också gärna vill att efterforskningar efter kvarglömda saker också göres i kyrkan, så att hittegodslagret ej hinner bli så stort. När kyrkan brann så förstördes vad som då var lagrat av kvarglömda ting. Sedan invigningen finnes bara en psalmbok utan ägarens namn samt en liten barnring, förgylld och med pärla.

"Kyrk-Nisse"

KONFIRMAN



Sven Berg
Kristina Karl
firerade i R
1960.)

Ingbritt An
ström, Eva E
gren, Mariann
berg, Gun-Bri
rin Landqvist
Eva Odén, L
Ronnerström,
Sandberg, K
Edelberg, Ro
Tomas Larsson
Pettersson, P
merade i Rön

Eva Linde
Eva Hedenqv
Birgitta Otto
Bertil Larsson
ders Lind, Ni
Nilsson, Lar
Kempe, Karl
Nilsson. (Ko
kyrka d. 20

Marie Alm
son, Ragnild
lund, Margare
lin, Siv Follin
Agneta Hall,
Carlström, Ch
la Lund, Elis
Renck, Carita
Ölander, To
Grentzelius,
Carlsson, H
Malmqvist, C
Taube, Malko
de i Jonsberg



KONFIRMANDER 1960-1961



Sven Bergström, Birgit Karlsson, Kristina Karlsson, Stig Åberg. (Konfirmerade i Rönö kyrka den 25 juni 1960.)

Ingbritt Andersson, Marianne Bergström, Eva Edén, Marie-Louise Gillgren, Marianne Halvorsen, Agneta Isberg, Gun-Britt Karlsson, Anne-Charin Landqvist, Anne-Sofie Nilsson, Eva Odén, Lena Paulsson, Gunmarie Ronnerström, Gunilla Rosén, Birgitta Sandberg, Karin Uuslaid, Magnus Edelberg, Rolf Hellström, Ulf Caap, Tomas Larsson, Anders Nilsson, Gösta Pettersson, Peter Smedman. (Konfirmerade i Rönö kyrka d. 23 juli 1960.)

Eva Lindergren, Britt Johansson, Eva Hedenqvist, Birgitta Andersson, Birgitta Ottosson, Sonja Svensson, Bertil Larsson, Anders Nilsson, Anders Lind, Nils-Olof Nilsson, Magnus Nilsson, Lars Grimsell, Bo-Göran Kempe, Karl Johan Karlsson, Lars Nilsson. (Konfirmerade i Jonsbergs kyrka d. 20 maj 1961.)

Marie Almenberg, Carina Andersson, Ragnhild Andersson, Louise Eklund, Margareta Eriksson, Alice Follin, Siv Follin, Maj-Britt Herbertsson, Agneta Hall, Agneta Hedin, Kerstin Carlström, Christine Klefbäck, Gunilla Lund, Elisabet Nilsson, Katarina Renck, Carita Wikström, Anne-Sofie Ölander, Tommy Asplund, Göran Grentzelius, Per Herrström, Leif Carlsson, Hans Lundberg, Örjan Malmqvist, Olallo Morales, Johan Taube, Malkolm Taube. (Konfirmerade i Jonsbergs kyrka d. 8 juli 1961.)



ANDER 1960-1961

Birgit Karlsson,
Stig Åberg. (Konfir-
kyrka den 25 juni

sson, Marianne Berg-
Marie-Louise Gill-
Halvorsen, Agneta Is-
Karlsson, Anne-Chat-
Anne-Sofie Nilsson,
Paulsson, Gunmarie
nilla Rosén, Birgitta
Uslaid, Magnus
ellström, Ulf Caap,
Anders Nilsson, Gösta
Smedman. (Konfir-
kyrka d. 23 juli 1960.)

n, Britt Johansson,
Birgitta Andersson,
n, Sonja Svensson,
Anders Nilsson, An-
lof Nilsson, Magnus
Grimsell, Bo-Göran
han Karlsson, Lars
merade i Jonsbergs
1961.)

erg, Carina Anders-
Andersson, Louise Ek-
Eriksson, Alice Fol-
aj-Britt Herbertsson,
neta Hedin, Kerstin
ine Klefbäck, Gunil-
t Nilsson, Katarina
ikström, Anne-Sofie
Asplund, Göran
Herrström, Leif
Lundberg, Örjan
lo Morales, Johan
Taube. (Konfirmera-
kyrka d. 8 juli 1961.)



En boks öden

När Norrköpings brandkår på kvällen den 25 sept. 1959 efter väl förrättat värv återvände till hemstaden förde den med sig en av Jonsbergs kyrkas märkligare böcker. Det var en Carl XII Bibel, som blivit skadad av rök och vatten. På telefonförfrågan hos bokbindaremästare Nils Isberg i Norrköping meddelade denne att boken behövde tas om hand så fort som möjligt, varför brandkåren var vänlig nog att ta den med in till bokbindaren redan samma kväll.

Efter en tid var Bibeln tillbaka i Jonsberg efter genomgången renovering. Mellan varje blad hade måst läggas läskpapper för att boken skulle torkas ur och en lätt parfymdoft vittnar ännu om hur man kan få bukt med röklukt i böcker.

På bakre pärmen finnes fastsatt en buktig, oval silverplatta med text på östpolska-vitryska. Genom bokbindaremästare Isbergs försorg har texten tolkats av docent Józef Trypúcko i Uppsala. Den lyder: "År 1647, juni månad, den första dagen, gävo välborne herr Martin Korega, Gabriels son, tillsammans med sin hustru Raina denna evangeliebok att bindas in till kyrkan grundad till denna heliga Paraskévija, och belägen i Ozery."

Runtom plattan står på polska följande: "Denna bok blev i denna pärm genom pater Johannes Starzinskis, prästens i Jeziovy, försorg."

Ordet "Jeziovy" förekommer i sin ryska form "Ozjery" i texten på plattan.

Troligen har denne pater Starzinski låtit binda in Carl XII-bibeln i en äldre pärm, som redan hade den gamla dedikationen, och påpekat detta genom den senare dit-skrivna polska texten runt plattan.

Troligast är väl att själva Bibeln förts ned till Polen under Carl XII:s krig och använts där av någon fältpräst eller kanske av pater Starzinski själv och blivit genom hans försorg inbunden på nytt i pärmarna till en romersk katolsk evangeliebok, som inte mer var i bruk. Men hur har den sedan kommit tillbaka till Sverige och Jonsberg? Finnes kanske något samband mellan den och en Jonsbergs kyrka tillhörig nattvardskalk på vilken finnes ingraverat bl. a. årtalet 1627 i en polsk text? Också böcker ha sina öden.

S. W.

Deras nöd angår oss

Flyktningföredrag i Arkösund för gripen publik.

En flod har sin bädd, ett träd har sin skog,
och en myra sin stack.

Men vårt folk, som kallas flyktingar,
har inte en handfull jord om vilken de kan säga:
Den är vår. Så ge oss en handfull jord,
och ge oss en fast punkt, och ge oss ett namn,
namnet: Människa.

Denna, flyktingfolkens inträngande vädjan, tolkad av Stig Dagerman, stod som paroll över den affisch som en söndagskväll satt uppslagen vid Arkösunds missionshus.

Resesekreteraren för Inomeuropeisk Mission, fru Margit Farkas-Nilsson, höll där ett föredrag om flyktingproblemen inför en märkbart gripen publik. Kyrkoherden hälsade publik och talarinna välkommen. Fru Farkas-Nilsson, som är född i Ungern, har i 15 år varit anställd i missionens tjänst, först som tolk och kurator, i utlänningskommissionen, numera som resesekreterare, och har sett mycken, hart när obeskrivlig mänsklig nöd. På ett skakande, realistiskt sätt skildrade hon den oerhörda nöd som ännu, all hjälpverksamhet till trots, råder bland de miljonerna flyktingarna i Europa. Föredraget kompletterades av färgbilder.

Kollekt till flyktinghjälpen upptogs av blåvingarna Ulla Karlsson och Ellinor Johansson, och inbringade 260: — kronor.

EWY

Ryamatta från Finland till Jonsbergs kyrka

Högmässogudstjänsten i Jonsbergs kyrka på Kristi Förklarings dag, den 16 juli, var mycket högtidlig och stämningsfull.

I de välbesatta bänkarna märktes ett påfallande stort inslag av ungdomar, beroende på att de fyra senaste årens konfirmander särskilt inbjudits.

Före altartjänsten, som förrättades av kyrkoherde Sven Westin som celebrant, och med kyrkoherde Lennart Fogelberg som liturg, sjöng kyrkoherde Edgar Vaalgamaa från Pertunmaa i Finland från orgelläktaren: Söndagsmorgon av Hannikainen.

Kyrkoherde Westin predikade över texten på Kristi Förklarings dag. Efter högmässan förekom nattvardsgång och barndop.

Därpå överlämnade kyrkoherde Vaalgamaa, assisterad av fyra finska ungdomar, som gäva till Jonsbergs kyrka en mycket vacker ryamatta, förfärdigad av 20 damer i Östra Vikbolandets fadderort Pertunmaa i södra Finland. Kyrkoherde Vaalgamaa framförde sin församlings och hela finska folkets tack för all hjälp som Sverige lämnade Finland under dess svåra år. Talet tolkades av fru Rakel Johansson, Arkösund.

Kyrkoherde Westin framförde Jonsbergs församlings tack för den värdefulla gåvan. Mönstret till mattan, som är avsedd att användas vid brudvigslar, är av mycket gammalt datum och komponerat i bonden Paavos Saarijärvi. Som avslutning i kyrkan sjöng kyrkoherde Vaalgamaa tillsammans med de fyra finska ungdomarna en psalm av Jean Sibelius.

Efter högtidligheten i kyrkan hölls samkväm med kyrkkaffe i Hemgården, där Jonsbergs kyrkliga sykkrets svarade för värdskapet. Kyrkoherde Vaalgamaa berättade om finskt församlingsliv, även här tolkad av fru Rakel Johansson.

Som avslutning sjöng kyrkoherde Vaalgamaa en sång av den finske kompositören Backmann, som på svenska närmast kan översättas med Vänskapens blomma.

EWY

Sverige Hjälper-afton i Jonsberg

En hungrande människa mindre, betyder en broder mer.

Dessa ord, av Stig Dagerman, hade ett sextiotal jonsbergbor gjort till sina, när vi en vacker vårkväll samlades för att göra en insats i den pågående Sverige Hjälper-aktionen.

Kvällens värdiga upptakt ägde rum i kyrkan, där kantor Gunvall Hallinder, Malmköping, och fru Aino Wättring, Norrköping, för ett andäktigt lyssnande auditorium utförde ett rikt och stämmningsfullt musik- och sångprogram.

Man fick lyssna till såväl koraler, utförda av kantor Hallinder på den nybyggda orgeln, som till solosång av fru Wättring, och några psalmer sjöngs även gemensamt.

Kyrkoherde Sven Westin höll en betraktelse och förrättade altartjänst.

Under det att psalm 439 sjöngs, uppbars kollekt av kyrkvårdarna Nils Nilsson och Alice Persson, och inbringade 171: — kronor.

Efter musikandakten samlades man i Hemgården, där lottorna väntade med inbjudande kaffebord.

Som arrangörer för kvällen stod samtliga inom socknen verkande politiska partier. Jonsbergs arbetarkommun var initiativtagare, och dess nyvalda ordförande, fru Ethel Johansson, Arkösund, hälsade välkommen.

Efter kaffepausen höll ABF:s instruktör, Karl Johansson, Norrköping, ett manande anförande.

Våra svältande medmänniskors nöd angår oss, yttrade han bl. a. Vi har ansvar för våra bröder i fjärran. Vi får inte gå omkring med isögon, och mena, det angår oss inte. Av de svältande millionernas nöd kan en draksådd växa fram, som kan ge upphov till ett tredje världskrig.

Han hänvisade vidare till Bergspredikan, mänsklighe- tens över alla gränser och genom alla tider gällande solidaritetsförklaring. Vi får inte undandra oss vårt kristna och humanitära ansvar. Det är på dig och på mig det beror, om Ali skall kunna bli botad från spetälska och få föra en människovärdig tillvaro, och om lilla Fatima skall få slippa att bli blind.

Det gripande föredraget följdes av ett bildband i färg: Grannar i fjärran.

Därefter visade fru Wättring ett knippe utsökt vackra vårbilder i färg, beledsagade av vårsånger till gitarr, samt recitation av dikter, av bl. a. Per Lagerkvist, Karin Boye, Martin Koch, m. fl. Fru Wättring avtackades med blommor och hjärtliga applåder.

Avslutningsvis talade centerpartiets vice ordförande Erik Glimnér. Inom politiken, sade han bl. a., kan vi ju ibland vara oeniga om vägen som skall föra fram till målen, men i kväll har vi varit eniga om både vägen och målet.

Kyrkvaktmästare Sven Nilsson var sedan utropare av de från kaffeserveringen, till vilket allt var skänkt, överblivna styckena, vilka auktionerades bort.

Behållningen av kaffeserveringen, auktionen, fyra lotterier samt kollekten i kyrkan inbringade tillsammans 550: — kronor och gick oavkortad till Sverige Hjälper- insamlingen.

EWY

KÄLLAN

*Som trötte vandrarn glad till källan ilar,
då han vid vägen ser dess spegel klar.*

*I djupa drag ny kraft till mödan hämtar
och vederkvickt sin vandring återtar.*

*Så vill ock jag med belig iver ilar
fram till ditt vatten, underbara ord.*

*Dess klara strålar hjärtats ängd befrukta
och liv slår upp ur själens torra jord.*

*Där får jag svar på alla dunkla frågor
där får jag tröst när sorgen hjärtat tär
där får jag mening att till verket skynda,
där får jag ledning för den dag som är.*

(Johan Skog.)

FRÅGOR

Kerstin Hed, skaldinnan, som kunde tolka stora ting med enkla och lättfattliga ord, har gått ur tiden. Här en av hennes dikter.

*Pilgrim, som hunnit framför mig på vägen,
lysa Dig himmelens stjärnor i kvällen,
klarare, närmre än förr, när Du trägen,
röjde Dig väg genom ungdomens land?
Vidgas Din synkrets som aldrig tillförne,
ser Du en mening i allt som Dig händer?
Stigarnas törne, blir det till visdomens
ört i Din hand?*

*Säg mig, o, säg mig, om ären Du provat,
luttrat och renat Ditt innersta väsen,
säg mig om livet, som drömmarna rövat,
bytt dem mot skatter som tiden ej tär?
Höstliga vindar som susande ilar,
bringa de svalka åt tankarnas oro,
vagga till vila, brännande sorger och
beta begär?*

*O, jag vill tro att trots dårskap och villa,
ingen har levat och lidit förgäves,
tro på att själen skall, luttrad och stilla,
växa i klarhet i åldrandets dar.
Tro att när ungdomens glöd vi begråta,
böjda i sjunkande solnedgångsljuset,
varandets gåta, giver åt sökande ande ett svar.*

*Ilande snabbt fly levnadens dagar,
sällan en skörd genom ären vi bärga,
innan kring vidderna höstvinden klagar,
skövlände allt som vi älskade mest.
Livet blir sällan som drömmarna voro,
segrande stolta i vårmorgonglansen,
Livet är oro, möda och strid när det är
såsom bäst.*

*En gång till sist över stormiga djupen,
sveper en vind ur ett skymmande fjärran,
för in i hamnen bräckliga slupen,
vad sen om färden var lätt eller svår.
Piskande yrsnö och stormvind som riste,
allt jag i lycka och trots kunde möta,
endast jag visste, att genom dunkel
till klarhet jag går.*

En dramatisk räddningsbragd på Arködjupet år 1888

Från pensionerade, förre lotsen på Arkö, Gustaf Åberg, numera bosatt i Bromma, har Jonsbergs Tidning fått mottaga nedanstående skildring av ett drunknings-tillbud på Arködjupet år 1888, nedtecknad av Gustaf Åbergs far, lotsällderman Åberg.

Af Norrköpings Tidningar för lördag den 5 maj 1888, läses:

Hafvets arbetare spela mången gång udda och jämt med faran, med lifvet såsom insats, under det att ni går här i all maklighet och säkerhet på stadsgatorna, och att de stundom förlora insatsen, derpå sågo vi bevis både på Gränsö och Arkö förliden höst.

Äfven i dessa dagar har ett dylikt drama utspelats vid Arkö, och äfven i korthet omnämmts i tidningarne, men vi äro nu händelsevis i tillfälle att meddela närmare detaljer derom.

En adertonårig yngling, skoarbetaren Hjelm, skulle från Arkösund göra en promenad isledes till Arköudde, der lotsstationen är belägen, men kommen halfvägs brast isen och han sjönk mot djupet, men höll sig dock fast vid iskanten. Händelsen observerades från lotsstationen och lotsällder mannen Åberg, som hörde nödropen, begav sig genast, i blotta skjortärmarne ut på isen, åtföljd av kronolotsen Svensson medförande en längre stång.

Komna halfvägs till den nödställda brast isen under Åberg, och då Svensson ilade till hans hjälp, brast isen äfven under honom. Med tillhjälp av den medförda stången lyckades de dock taga sig upp igen och ilade tillbaka till lotsstationen, men icke för att byta kläder, utan för att hemta en båt, och ånyo, så våta och ut-mattade som de voro, med denna begifva sig ut till und-sättning.

Flera lotsar hade under tiden tillkommit, och med deras hjälp sköts båten på isen och man lyckades komma fram, på några famnar när, till den i sjönöd stadda. Här brast nämligen isen under båten och att sönderbråka isen för att komma fram ansågs taga för mycket af den dyrbara tiden i anspråk. Man kastade derfore ett längre tåg ut till den nödställda, men som denne nu legat länge i vattnet, var händerna så stele att han ej förmådde hålla fast i tåget. Han lyckades dock slå det omkring sig och halades på så sätt upp ur vaken, och öfver isen till båten, hvori han upptogs.

På återvägen brast isen under båten flera gånger, men man hade denna till lifboj och tog sig så småningom i land.

Under det att ni som bor i land söka läkarhjälp för den minsta åkomma, får man derute reda sig utan, ifall man efter dylika strapatser skulle blifva sjuk, och skulle dö på kuppen, så får äfven detta gå för sig utan läkarhjälp.

Den i artikeln omnämnde lotsen Svante Svensson, blev sedermera överlots och antog namnet Berg, och är kanske ihågkommen av äldre arkösunds- och jonsbergsbor.



Tankar en höstdag

Det är sällsynt att på senhösten det kan vara så vackert som nu, den sista söndagen i september. Jag sitter på trappan av vår sommarstuga. Framför mig öppnar sig en i solsken glittrande insjö med sina holmar, vilkas träd hösten har målat gula och röda. Just framför mig höjer sig en smal, vit björkstam. Då och då river vinden ut ett gulnat löv och driver det till sjön. Det försvinner i det blåa vattnet. — Jag är ensam. De andra har gått för att plocka lingon och lämnat mig att koka kaffe. Men jag har också tid att sitta och tänka.

Jag kommer ihåg gårdagen i skolan. Alla var lite grand oroliga. At envar betydde den kommande söndagen och måndagens lov frihet från läxor. Grammatik, historia och engelska på förmiddagen försökte var och en ta allvarligt, men på eftermiddagen var alla redan ganska obehärskade. Också lärarna kände det. Som ung och förstående lärde vår tysksektor oss tyska visor i stället för grammatik. Slutligen förkunnar klockan att lovet börjar. Alla rusar ut i korridoren. De har bråttom. Hela klassen med sin klasslärare har blivit bjuden till en flickas sommarvillan. Största delen skyndar sig dit. Från förra gången kommer jag ihåg, vad vi skall göra där. Medan en del är i bastun, hugger de andra ved. Sedan kokar vi kaffe eller te. Glatt pratande är vi som en stor familj, vars älskade far, vår lektor, sitter vid bordsändan. Alla tycker vi om honom. Han filmar oss, och när vi börjar dansa, kan det hända, att han sätter på grammo-fonskivor. Som gammal man tycker han knappast om att dansa själv. Han kan i stället gå ut med några av sina elever på en promenad och beundra naturen.

Säkert har de alla roligt. Det hade nog också jag haft, men nu är jag i vår egen lilla sommarstuga. Jag sitter och njuter av solvärmen. Det är inte troligt att vi i höst får en så här vacker söndag till. Därför ville jag tillbringa den njutande av den höstliga naturens skönhet. Löv av björken framför mig har redan fallit så mycket, att man har en nästan fri utsikt över fjärden. Vid dess andra strand ligger ett par röda, gröna och gula holmar. Bakom det smala sundet öppnar sig ännu en fjärd. Dess konturer smälter samman med horisonten. Höjer man blicken ser man här och där vita moln och så den höst-blåa rymden.

När jag ser dit, ilar mina tankar till sommaren som jag tillbragte i det vackra Arkösund i Sverige. Hur olik var inte naturen där! I stället för hängbjörkar växte där yppiga ekar. Våra tallar ha nakna stammar, där såg jag måleriska av havsvinden förvidna tallar. Här vetter stranden låg och sandig mot sjön, där fanns det släta klippor med tät vass. Människorna där — svårt att säga, — men jag tycker, att alla vi är till slut människor med våra personliga egenskaper. Jag rönte mycken vänlighet där. Jag skulle vilja tacka. "Tack" är ett slitet uttryck, men jag menar det av hjärtans grund. Jag är glad att jag fick vara där. Det lärde mig att se världen i ett vidare perspektiv och gav mig tillfälle att berätta om mina upplevelser både där och i hemlandet.

Vinden ville föra papperet med trädens löv. Denna skämtsamma vind förde mig åter hit till verkligheten. Den säger mig, att jag inte finge göra troligt att det alltid här är så vackert och varmt som just nu om hösten. Den säger att den snart kommer med bitande kalla frost-

Lindesberg—Björkebo, tur och retur

En dag i september fick jag ett osökt tillfälle att åter göra en resa ner till det kära Vikbolandet. Min svåger skulle fylla 70 år och jag ville ju vara med bland gratulanterna. Jag köpte biljett på stationen i Linde och förhörde mig om tågtiderna. I Frövi bytte jag tåg och fortsatte mot Örebro. Fort gick det, ty jag tog expressen mot Mjölby. Vid Örebro Central stannade tåget, men jag satt lugnt kvar för att efter gammal vana följa med till Södra stationen. När tåget åter satte igång och ökade farten erinrade jag mig, att det var snälltåg och jag hade nu intet annat val än att följa med till Hallsberg. Där talade jag vid en vänlig järnvägstjänsteman, som sade att jag kunde vända åter med nästa tåg, som strax skulle avgå. Jag sprang ner genom trappor och tunnlar och dök upp som "gubben i lådan" på en annan perrong, och där stod ett persontåg färdigt att föra mig åter till "Skostaden". Konduktören såg på min biljett med en road glimt i ögat. "Det kan väl vara trevligt med en extra tur i detta härliga sommarväder", var hans kommentar, när jag berättade om den lilla malören. I Örebro hade jag ändå god tid på mig tills rälsbussen skulle hjälpa mig mot Norrköping.

Jag åt en medhavd smörgås och i en kiosk köpte jag ett jättepäron, som befanns vara omoget och oätbart. Jag betraktade de prunkande blommorna i urnorna och vid stationshusets vägg. De avblommade frökapslarna liknade små lyktor, där de hängde i det gröna lövverket.

Kl. 12 startade rälsbussen mot Norrköping. Solen gassade som på en högsommardag och värmen steg i kupén. Jag öppnade ett fönster på glänt med lite grann tveksamhet — det kan finnas medresenärer som fruktar drag mer än hetta och avgasningsångor. Termometern på väggen visade + 30 grader och vid Finspång steg en ung man in som helt resolut drog upp takluckan.

När jag steg av i Norrköping fick jag bland buller och bång höra fågelsång! Det var en flock ungstarrar, som satt i de lövrika träden och övade sina stämmor.

Snart var tiden inne för sista etappen ut till kusten. Den ena landsvägsbussen efter den andra "lade till" framför stationshuset och massor med vikbolänningar antrade in i vagnarna. Jag läste på skyltarna: Söderköping, Östra Husby, Kuddby. Nog var det ett tiotal stora bjässar, som kom och försvann innan den sista äntligen stannade och jag kunde läsa Arkösund på namnskylden.

När jag satt där på soffan i väntan gick mina tankar tillbaka i tiden, när tågen gick på sin smala räls och det var ett bekvämt fortskaffningsmedel för bönderna därute. Där fraktades massor med gödkalvar på de öppna

nätter, då den dödar de sista gulnade löven, avkyler marken och den blå sjön. Den kommer snart med kallt regn, som kommer människor att klä sig i regnkappor och varma halsdukar. Regnet väcker längtan i deras sinnen, längtan efter den vita snön och den klara vinterdagen. Då skiner solen mig i ögonen och säger att jag ej får ge tappt. Den orkar ju skina ännu och förgylla landskapet. Den får mig att le och se upp mot himmelen. Och lyssnar ni noga på vinden, så kan ni höra den bringa mitt tack och mina hälsningar från landet långt bortom havet.

Anna-Kaarina Ritvanen.

godsvagnarna. De stod i sina trånga burar och såg förskräckta ut, och ofta hörde man deras råmande. Jag tyckte synd om de unga liven, som gick sitt grymma öde tillmötes, att förvandlas till möra stekar i stadsfruarnas järngrytor.

Jag minns också hur roligt det var med dessa tågresor, när man som liten tös fick följa mamma in till den stora staden. Med runda och nyfikna ögon ville man stanna vid skyltfönstren, men mamma drog en brådslande därifrån.

Ja, med dessa minnesbilder steg jag in i vårt moderna fortskaffningsmedel och på jämna fina vägar var jag snart framme vid resans mål. Sista vägbiten gick pr bil, ty min svåger kom själv med Forden och strax var vi framme.

Ja, sen kom födelsedagen! Grannar, vänner och släktingar kom redan i "svinottan" med blommor, adresser och pengar. Lite längre fram på dagen blev det uppvaktnings av församlingens kyrkoherde med fru. Det blev glatt samspråk vid kaffebordet och en och annan rolig historia innan prästparet gav sig av.

Senare på kvällen kom den närmaste släkten och det blev åter gemytligt kring bordet, där det vankades smörgås med alla goda tillbehör. En äkta småländsk ostkaka från Bergslagen fick avrunda och avsluta måltiden och ett leve utbringades för jubilaren.

Mitt besök utsträcktes till söndagen, så man hann med en härlig båtfärd till Lindholmen, där den nya sommarstugan avsynades och man fick njuta anblicken av ett stolt svanpar med tre ungar, som sakta sam bort bland kobbar och skär.

På hemfärden besöktes Häradshammars kyrkogård. Jag lade blommor på mors och fars grav och jag stod en stund vid mina morföräldrars vilorum. 1824—1899, 1826—1914 stod det på stenen under deras namn. Deras födelse- och dödsår. Ännu flera av mina förfäder vilar där under torvorna — men var?

Jag står där i tankar. Vi människor är små, små länkar i en oändligt lång kedja. Vi föds och gör våra gärningar och bäddas i mull! Men själen svingar sig bort mot himmelens svindlande världar.

Jag fortsätter mitt sökande bland välklippta häckar och gröna gräsmattor. Många kända namn ser jag på minnesstenarna. Där uppmärksammar jag ett! Fredsvännen Nils Månsson, Önsätter. Jag minns honom! Han var en stor idealist och en orädd banbrytare för allt som var gott och gagnande.

Hemfärden gick sedan genom Norrköping och det vackra Finspång mot Örebro och Linde. Solen sjönk sakta allt mer och mer och snart var mörkret över oss. Kilsbergens telemast blinkade i fjärran och bilkaravanernas lyktor lyste som slingrande ljusormar i natten.

Lindesberg i sept. 1961.

Signe Palm.



Missionsutställning i Arkösund

Den 11 juli 1961 förvandlades en av skolorna i Arkösunds skola till utställningslokal, då "Uppgift Afri-Asi", vandringsutställningen, flyttade in där för några dagar. Den kom för att visa oss hur Svenska Kyrkans Mission arbetar i Afrika och Asien.

Genom modeller av missionsstationer och sjukhus m. m. med åtföljande bilder och förklarande texter, erhöLL man en god inblick i missionens verksamhet där.

Alla medel, som insamlades i samband med utställningen, går till uppförande av klinik och operationsavdelning på Manama sjukhus i Syd-Rhodesia. Detta sjukhus betjänar en befolkning på 50.000 människor, men har hittills saknat möjligheter att operera. Närmaste operationssal är belägen 25 svenska mil därifrån. Vi hoppas att Manama snart får sin välbehövlige operationssal.

När man lämnar utställningen "AfriAsi" är man fullkomligt övertygad om att missionen angår oss var och en personligen. Vi måste, om vi verkligen vill tjäna Gud och Hans verk på jorden, förstå, att vi på alla sätt, som det är oss möjligt, med kontanta medel och innerliga förböner böra stödja dem, som vigt sina liv åt arbetet i missionens tjänst.

L-a.

Jonsbergs äldsta kyrka?

Vid Kapellviken norr om Jonsbergs gård ligger en gammal stenbyggnad med en i sen tid tillkommen övervåning av trä. Murarna är halvmetertjocka och dörr- och fönsteröppningar i rundbågestil. På ett ställe, där putsen flagnat av finnes blindfönster målade i samma stil. Byggnaden har under det senaste seklet fått tjänstgöra som svinhus, fårhus och f. n. virkesupplag. Gamla handbilade ekstockar, som ännu ligger därinne, kan tänkas ha varit de ursprungliga takbjälkarna.

Till en kyrka hör i regel en kyrkogård. Och den finns. År 1789 klagade Baron Casimir Sparre på Jonsbergs gård över att jonsbergsborna upphört med att fullgöra de dagverken vid gården, som de enligt överenskommelse måste göra, om de låtit begrava någon anhörig på kyrkogården. Den kallades för "gamla kyrkogården". 1792 begärde dåvarande ägaren Pehr Svartz av stämman "att någon tid måtte utsättas, som kyrkogården skall vara stängd till de senast begrafne likens förruttnande innan den uppgifves till annat bruk. Och utsattes en tid af 2:ne år som kyrkogården skall vara stängd". En gammal karta utvisar att denna kyrkogård låg mellan Jonsbergs nuvarande ladugård och arbetarebostad.

Till en tornlös kyrka väntar man sig att finna en klockstapel. Något hundratal meter från "kyrkan" på höjden finnes en gammal stensättning för att få en avgränsad plåtå och på denna plåtå ligger en gammal stengrund, som vid senaste sekelskiftet uppbar ett lusthus, men både stenar och järnkrampor tyder på att ett ännu äldre byggnadsverk legat där. Den gamla klockstapeln?

Och nedanför "kyrkan" synes ännu rester av en gammal strandskonung, där man kan tänka sig att skärgårdsborna förtöjde sina båtar liksom också franciskaner- eller johannitermunkarna från Krokek, när de kom för att läsa mässan för 1400-talets jonsbergsbor.

S. W.

Jonsberg för 300 år sedan

Då man år 1653 kom till Östra Husby sammanstrålade där de stora färdevägarna från Norrköping och Söderköping samt från Färjestaden, Skenäs och Stegeborg. Följde man då vägen mot Stegeborg och kom till Härads-hammars kyrkoby och skulle till Jonsberg, hade man två vägar att välja på. Den ena gick förbi kyrkan tills man kom mitt för prästgården. Där fanns en bro över ån, som kom från den sjö som då sträckte sig från söder om Reseberga långt sydväst Sörby. Från Reseberga mot Härads-hammars tycks ån ha varit omgiven av sankmarker. När man kommit över ån tycks vägen ha haft samma sträckning som den nu har mot Kättinge gård.

Den andra vägen gick söder om ån och sjön ned mot Riptorp där den gick över ån från Lygnesjön. Sedan gick den sydost för att korsa en å vid Hårslesjöns norra ände, därpå öster ut tills den norr om nuvarande Yxbergstorp passerade över ån och sammanstrålade med vägen från Kättinge mot gården Mönsebo, sedan i nästan rak östlig riktning ned mot Jonsbergs herrgård med kyrka, men ej över ån.

Det är allt av vägar som på kartan finnes inom Härads-hammars. Det finnes ej någon gräns markerad mellan Härads-hammars och Jonsberg. Därför får man försöka finna gränsen. Då man på kartan söker efter Broxvik finnes ej den gården där. Där är det gårdarna Riddartorp, Ransäter och Håkonbäck och en gård Rebetorp, möjligen nuvarande Kolstorp. Gården Ramnö låg på höjden mot Björnöö, som var en kringfluten ö. Gårdsnamnen stavades helt annorlunda än nu på en del gårdar. Öbbebo hette Ööbo, Vigelsbo Wäxlebo, Utsäter Usäter, Hovgren Hoffgren, Görstorp Jurstorp, Brytsebo Brökbo, Dröstorp Drättorp, Gåsåker Håsåke, Gottenvik Gätnevik, Fyrskeda Förskeede, Hagerstorp Haggstorp. Gårdar som då fanns men nu är borta voro Rösäter, Nygäale, Mönsebo, Skogsberga, Öjbnebo, Båskertorp, som låg vid sjön nedom prästgården, Braskebo och Ramsdal m. fl.

Herrgårdar fanns inom Härads-hammars, Sörby nu Sörbyholm och Ugglö samt i Jonsberg, Hoffgren, Jonsberg och Gätnevik. Vid Jonsberg fanns en bro över ån men ej någon utprickad väg. Vid Jonsberg och Gätnevik fanns vattenkvarnar. Sjön gick då fram till Herrgården vid Jonsberg och mot Hoffgren där Möggöö och Färö var kringflutna öar. Mickelsö låg då ganska långt från fastlandet. Vid nuvarande Broxvik var mycket vatten där det nu är fastland. Så gick sjön upp mot Roklösa, nuvarande Rocklösa, som då alltså ej låg långt från sjön.

Det fanns mycket skogar och berg. Särskilt utmärkt är Drags skogen i sydöstra delen av socknen. Men kartan har en del fel. Vid Håkle finns ej någon sjö och ej heller vid Stockholmstorp. Mönsebosjön var ganska stor. Torp finnes ej upptagna, bara en och annan backstuga. De flesta gårdarna är utmärkta med blott ett gårdsmärke, men några finnas med två: Mönnerud, Hågbo, Isnäs, Kålebo, Brytsebo, Mödebo, Gäcknetorp.

Ovanstående är en liten beskrivning av Jean de Rogiers Karta över Östanstång 1653, Hammars socken, som det står på kartan, och östra delen av nuvarande Jonsbergs socken.

J-n.

SÅ VAR DET DÅ

ELIN I RAMSDAL BERÄTTAR

Som ingen annanstans i Jonsberg blommar kungsljusen så rikligt eller växa sig så höga, som runt omkring Ramsdal, den låga lilla stugan uppe i backen i närheten av Häggebo.

Sistlidna sommar sträckte här ett fyrtiotal två-meter höga kungsljus sina raka, solgula spiror mot höjden.

Och i täppan framför stugan blommar det och lyser och doftar av månghundra blommar sommaren lång.

Dörren är låg, och det är heller inte högt till de breda takbjälkarna inne i stugan, men krukväxterna trivs i de smårutade fönstren, och det är oändligt hemtrevligt härinne, med det vitkurade golvet med sina vackra, välvårdade trasmattor, och med den vitkalkade spismuren i hörnet.

Det finns inget elektriskt ljus i stugan, ingen vatten- eller slaskledning, men Elin Nilsson, som bott här i 43 år, trivs här. Härnedan berättar hon själv.

Jag är född den 19 juni år 1881, fyllde alltså 80 år i somras, så jag hör ju inte precis till de yngsta i församlingen.

Mina föräldrar var torpare under Gottenvik, brukade Hemmingstorp, där jag är född. Jag har gått i skolan i Gottenvik, för Reinhold Karlkvist, han var en bra lärare som höll barnen i Herrans tukt och förmaning. Men bland de vackraste minnena som jag har från barn- domen, hör söndagsskolan för fröken Adele von Kock på Gottenvik. Hela veckan längtade jag efter att det skulle bli söndag. Jag gick och läste för kyrkoherde Asp- roth, och blev konfirmerad i Jonsbergs kyrka år 1896.

Från denna tid måste jag berätta en episod.

Min bror, Karl August hade det året plats i Rönö, och han hade sitt Nya Testamente med sig, som jag skulle få låna till läsningen. Jag gick till Rönö och hämtade Testamentet, fram och tillbaka på dagen, en ordentlig dagsmarsch. Jag har aldrig lärt mig att cykla utan det har varit till att använda apostlahästarna.

Något år efter att jag konfirmerats tog jag plats i Norrköping, som husa hos konsul Enhörning. Lönen var tio kronor i månaden. Ingen bestämd arbetstid. Det var till att arbeta från halv sju på morgonen till sena kvällen vecka in och vecka ut. På den tiden fanns det skurgolv även i stan, så det är åtskilliga tunnland golv sammanlagt, som jag har knäskurat i mitt liv.

Någon bestämd fritid hade man inte heller, utan man måste be om lov om man ville gå ut på stan någon kväll. Det fanns två biografer i Norrköping på den tiden, men jag blev aldrig biobiten.

Min sista plats i stan hade jag år 1909, hos polismästare Edelstam, här hade jag 18 kronor i månaden. Om man räknar efter vad man hade i lön så var kläder visst inte så billiga den tiden heller, man fick spara flera månadslöner om man t. ex. skulle köpa sig en kappa.

Som så många av mina jämnåriga fick ju också jag när jag var i 20-årsåldern en släng av amerikafeber. Men

någon resa blev det aldrig för min del. Jag måste flytta hem och hjälpa min syster med att sköta vår mor som dog 1911. Men jag ångrar inget. Kanske var det min livsuppgift att vårda mina föräldrar och att vara min syster, som under de sista åren av sin levnad var så gott som helt blind, till hjälp och stöd. Vår far dog 1916. Hemmet i Hemmingstorp behöll vi till 1918 då vi flyttade hit till Ramsdal. Och så har åren gått ett efter ett. Jag har försörjt mig med vävning och med att gå omkring och hjälpa till i hemmen då och då, bl. a. med att laga mat vid begravningsmiddagar och andra bjudningar. Och det var inte så bekvämt på min tid som numera. Allt skulle lagas till hemma, allt skulle bakas hemma, såväl matbröd som kaffebröd. Att baka från halv åtta på morgonen till 10 på kvällen var inget ovanligt. Men det var rejäla järnspisar i köken på den tiden som dög, både att baka i och koka på dagarna i ända. De moderna Aga- och elspisarna kommer jag inte så bra överens med. Hemma i Hemmingstorp eldade vi i många år under trefot på öppen häll. Man fick lära sig att vara försiktig med elden. Och det var hemtrevligt med denna öppna eld, som gav både värme och ljus i stugan. Men man ville ju följa med sin tid, och den nya tidens krav, så 1911 satte vi in vedspis.

Den för bygden mest omvälvande händelsen som jag minns, var väl järnvägens tillkomst i slutet på förra århundradet, den järnväg som man också skulle få se rivas upp igen. Under de första åren tog resan in till stan tre timmar, och kostade 2 kronor och 25 öre fram och tillbaka. Ja, mycket, mycket har hänt under de år som man kan blicka tillbaka på, bilar, flygmaskiner, radio, och nu senast TV, numera vanliga vardagsföreteelser, fanns ju inte i min ungdom. Och obekvämt och arbetsamt var det för kvinnorna i hemmen.

Men, det gick att klara sig förr, och det går nu också, för den som inte blivit bortskamd med moderniteter. Jag är glad och tacksam för var dag som jag kan bo kvar här i stugan, fast utan alla snälla grannars hjälp ginge det inte. Vedhuggning får jag hjälp med, och med snöskottning om vintrarna, och när det är halt och besvärligt att ta sig till källan som ligger en bra bit från stugan, kommer en snäll granne och bär in vatten åt mig så att det räcker i flera dagar. Varubilarna som kommer hem till dörren med köttvaror och bröd och mycket annat som man behöver, är välkomna till oss gamla och ensamma som har svårt att ta oss till affären. Fast det händer ofta när jag är ute och går att en bil stannar, och jag får en vänlig inbjudan att åka med.

Och, när jag nu har ordet, så vill jag till snälla och hjälpsamma människor som jag kan nå med dessa rader, framföra mitt tack för allt vad ni under årens lopp gjort för mig, jag är mer tacksam än vad jag kan uttrycka. Gud välsigne er alla.

Elin i Ramsdal.

TRO OCH ÖVERTRO

Jag var i min tidiga ungdom granne med en gammal gumma, tant Lovis. Det var mycket intressant att under långa vinterkvällar få göra ett besök i den varma och trevna stugan och höra henne berätta om sin ungdom i HäradsHAMMAR och Jonsberg. Hon hade en avundsvärd förmåga att berätta om livet på gårdarna.

Hon hade varit med om att tröska från kl. 4 på lo-garna och att kasta säden för rensning på logkistan. Man kastade säden från ena änden till den andra med tråskovlar, då agnarna skildes från säden. Man hade aldrig ljus i stall och ladugård, man gick och arbetade i mörker. Ej så underligt att man då hörde och såg och kom i beröring med mycket, som man trodde var över-naturliga saker.

På morgnarna var det pigorna, som skulle fodra hästar och oxar tills drängarna skulle ut och köra från skogar-na. Man körde från allmänningen på Kolmården och Sandskogen. Den kvinnliga arbetskraften utnyttjades både inom- och utomhus. Skötseln av djuren var något, som kom helt på deras lott liksom också mjölkning och hemförning av mjölken ofta rätt långa vägar. Lastning och bredning av gödsel, skottning av åkerrenar, skörde-arbete, räfsning och sädesbindning och inkörning — allt skulle pigorna vara med om.

Och inomhus var det bak, slakt och byk samt bered-ning av lin och ull samt vävning av tyger till husets folk, en del klädespersedlar ingick i tjänarnas lön, samt lakan och bolstrar, handdukar och dukar. Strumpor och vantar skulle stickas. Det var långa arbetsdagar i bondens stuga till sena kvällen, då askan rakades över de sista glöden i spisen för att tända nästa dags eld.

Under långa vinterkvällar samlades man kring den stora spisen, kvinnorna med karda och spinnrock, stick-strumpa och dylikt, männen sydde arbetshandskar samt gjorde räfsnappar och annan småslöjd, skäktnivar och räfsor och saker som av de unga männen skulle givas som fästegåvor. Där gick saga och sägen från gammal till ung.

Det fanns en inrotad tro på otyg ute i mörkret, myling-ar och döda som gick igen, samt allt annat dåligt, som hörde mörkret till. Man var mycket noga med att följa gamla föreskrifter. Ett litet barn som ej var döpt fick man ej ha helt naket. Någon främmande kunde komma in i stugan. Det skulle ha mössa på huvudet då det badades, annars kunde det bli en bortbyting. Dopvatten kunde användas till både gott och ont.

Då någon i stugan dog, var det mycket noga med att de vita ullstrumporna på den döde syddes ordentligt samman i tån, annars kunde det hända att de gick igen. Efter likföljet skulle man kasta glödande kol.

Om någon på kvällen kom in i stugan och gick fram till spisen och rörde om i de glödande kolen, visste man att han varit fast för något otyg. Han talade inte mera den kvällen och ingen talade till honom.

Det kunde hända att då man var ute och åkte i sena kvällen, lasset blev så tungt i någon backe, så att hästarna var vita av lödder, när man kom hem. Då var det bäst att vara tyst, ty då hade onda makter varit framme.

Tant Lovis kunde ramsor, som användes mot en del krämpor och ont på folk och fä, men det var mycket

noga att de lästes rätt, annars var det mycket farligt. Hon var en mycket god människa och hon trodde på Gud och Hans ord. Bibel och psalmbok var hennes dag-liga läsning. Hon hade en levande tro på det goda men också en tro på de onda makternas tillvaro.

Hon talade gärna om tider, som gått och en ung pojke fann det mycket spännande. Men då man kom ut i mörkret gick det undan tills man kom inom hemmets dörr.

Men jag minnes än de stunder i den trevna stugan då tant Lovis med stickstrumpan i flitiga arbetshänder berättade om tid som gått och hur farbror Anders nickade bifall.

J-n.



John Pettersson

Två år har gått sedan Jonsbergs Tidning senast kom ut. Och under dessa två år har undertecknade fått många bevis på att tidningen är en populär och kärkommen gäst, i många hem, både inom och utom socknen.

Vi tror att vi kan säga, att det knappast finns något hem i Jonsberg dit inte tidningen hittar vägen.

Många köper dessutom tidningen för att sända den till vänner och anförvanter, bosatta på andra orter inom landet, eller kommer den som en kär hälsning från hem-socknen och hemlandet till någon f. d. jonsbergsbo på andra sidan västerhavet.

Därför ligger det oss om hjärtat att försöka göra tid-ningsens innehåll så omväxlande som möjligt inom dess begränsade ram, så att den, om möjligt, skall ge något åt varje läsare.

Men utan all välvillig hjälp, från er som gett oss textbidrag, från Kyrkorådet som beviljat anslag, och från annonsörerna som hjälper till med att finansiera tid-ningen, utan denna samverkan hade vi inte kunnat åstad-komma någon Jonsbergstidning.

Ett hjärtligt tack för hjälpen, och en varm önskan om Ett Gott och Lyckosamt Nytt År.

Jonsberg i december 1961.

SVEN WESTIN.

EWY ANDERSSON.

ARKÖSUND

När Ni planerar nästa sommars utflykter
och fisketurer,
låt

Arkösunds Sjötrafikförening

föra Er ut i skärgården med

m/s SVANEN.

Alla upplysningar pr tel. 0125/201 38 eller
0125/310 41.

Klipp ur annonsen.

EDVIN PERSSONS

PLÅTSLAGERI

REKOMMENDERAS

::

Tel. Vikbolandet 201 35

Ämnar Ni köpa

TV - Radio - Kylskåp - Frysbox eller Frysskåp - Tvätt-
maskin - Dammsugare - Cykel eller Moped

Bil eller Traktordäck?

Köp hos

V. RYDBERG, ARKÖSUND

Tel. 0125/201 60

Garanti och Service.

BIL- och CYKELREPARATIONER UTFÖRES

HÄSTÖ SLIP & BÅTVARV

Tel. Vikbolandet 200 73

Fullständig varvrörelse och motorverkstad.

Elektr. och gassvets. Säljer motorer,

bensin, fotogen och smörjolja.

ALGOT JOHANSSONS BYGGNADSFIRMA

Innehavare: Bröderna Ivar och Sven Johansson

ARKÖSUND

Tel. Vikbolandet 200 45 och 202 36

UTFÖR ALLT INOM BYGGNADSBANSCHEN

EFRAIM STRÖMS MOTOR och MEKANISKA VERKSTAD

HÄSTÖ ARKÖSUND

Utför motorrenoveringar, svets- och smidesarbeten.

Representant för ledande märken av marina motorer.

Tel. Vikbolandet 200 57

ARKÖSUNDS BÅTVARV

J. W. SÖDERHOLM & Co.

Tel. Vikbolandet 200 53

Välkommen till

ARKÖSUNDS HOTELL

Öppet året om

Erkänt gott bord - Konditoriserivering

Eivor och Gustaf Pettersson

Tel. Vikbolandet 200 03

Välkommen till

KONSUM, ARKÖSUND

SNABBKÖP

SPECERI - CHARKUTERI - MJÖLK - HUSGERÅD
MANUFAKTUR

Tel. Kontoret 200 29 - Butiken 200 69 Vikbolandet

GILLESTUGANS

BAGERI, KONDITORI OCH KAFÉ

Rekommenderas

Tel. Vikbolandet 200 32

Kungsbergets Specerier

Rekommenderas

VÄLKOMMEN ATT JULHANDLA

Tel. Vikbolandet 202 10

Hos

CARL INGVARSSON

ERIKSBERG, JONSBERG

finner Ni allt för ett välförsett julbord

Tel. 310 08

ÖSTGÖTABANKEN

LÄNSFÖRETAG I LANDETS TJÄNST

Tel. Vikbolandet 200 50

Öppet: Måndag, onsdag, fredag kl. 10—12

ISNÄS

GOD JUL och GOTT NYTT ÅR

tillönskar

Firma TORSTEN GRÖNDAHL

ISNÄS

Tel. Vikbolandet 201 37

Välkommen på ett besök.

WIKBOLANDS SPARBANK

Till Eder tjänst

Filialen i ARKÖSUND, tel. 201 31

öppen tisdagar och torsdagar kl. 10—12

Filialen i KÄTTINGE, tel. 300 02

öppen lördagar kl. 11—13

När det gäller nybyggnader och reparationer.

Kostnadsförslag m. m.

Vänd Eder med förtroende till

Byggm. HARRY JOHANSSON

Tel. Vikbolandet 201 13

JONSBERG

VÄLKOMMEN till oss att JULHANDLA!

Endast kvalitetsvaror - Humana priser

Firma EVERT NILSSON

Tel. Vikbolandet 310 05

MÅLNINGSARBETE UTFÖRES

GUNNAR FOGELSTRAND

×

Tel. Vikbolandet 201 59

MÅLAREFIRMAN GUNNAR SAHLIN & SON

REKOMMENDERAS

Tel. Vikbolandet 310 19

KÄTTINGE

BRÖDERNA ASPLUNDS

Bilverkstad och Busstation rekommenderas

Moderna bussar för utflykter

Tel. Vikbolandet 300 65

**GUNNAR RINGS
LASTBILSÅKERI**

REKOMMENDERAS

Tel. Vikbolandet 300 27

**BRÖDERNA INGVARSSON
KÄTTINGE**

Välsorterad Speceri- och Diversehandel.

Tel. Vikbolandet 300 02.

**C.-G. NILSSONS
BILSTATION**

SANDTORP

REKOMMENDERAS

Tel. Vikbolandet 300 24

ÖSTRA HUSBY

Firma GUSTAV LUNDGREN

Ö. HUSBY

ALLT ELEKTRISKT

Tel. Vikbolandet 500 68

Vikbolandsbor!

Har Ni Eder Radio- eller Televisionsfråga ordnad?
Eljest vänd Eder till

INGVARSSONS RADIOSERVICE

Tel. Vikbolandet 300 57

KUDDBY

STAGNBORGS MÅLERI

SÄTERHYDDAN KUDDBY

Rekommenderas

Entreprenör för målningen av Jonsbergs Kyrka

Tel. Vikbolandet 100 95

**NILS LUNDELLS
SMIDESVERKSTAD**

REKOMMENDERAS

Tel. Vikbolandet 300 72

NORRKÖPING

FIRMA GRAVVÅRDAR

Butängsgatan 15 - Tel. Norrköping 276 26

UTFÖR:

*Gravvårdar och gravanläggningar i varje
önskad granitsort, samt RENOVERINGAR*

Representant för Jonsberg:

Kyrkvaktmästare Sven Nilsson, Hemgården
Tel. Vikbolandet 310 22.

**LARS-ERIK MALMSTRÖMS
LASTBILSÅKERI**

UTFÖR ALLA SLAGS TRANSPORTER

Tel. Vikbolandet 300 25

**ÖSTERQVISTS
BLOMSTERKIOSK**

Norra Prämenaden — Tel. 261 30

NORRKÖPING

REKOMMENDERAS